

Комплексна експертиза дисертаційних робіт

економічні спеціальності

2012

Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Львівський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України
Чернігівський державний технологічний університет МОНМС України

**КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА
ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ:
ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

Харків
ВД «ІНЖЕК»
2012

УДК 378.24

ББК 65

К 63

*Рекомендовано вченою радою Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
НАН України (протокол № 6 від 08.05.2012 р.)*

*Рекомендовано вченою радою Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентіві України
(протокол № 6/58 від 17.04.2012 р.)*

*Рекомендовано вченою радою Чернігівського державного технологічного університету
(протокол №4 від 04.05.2012 р.)*

Рецензенти: **Благуи І. С.** – д-р екон. наук, професор, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (м. Івано-Франківськ);

Христіановський В. В. – д-р екон. наук, професор, зав. кафедри математики та математичних методів в економіці Донецького національного університету;

Іванов Ю. Б. – д-р екон. наук, професор, заступник директора з наукової роботи Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (м. Харків)

Комплексна експертиза дисертаційних робіт: економічні

К 63 спеціальності: Укладачі: Кизим М. О., Загорський В. С., Шкарлет С. М., Тищенко О. М. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2012. – 120 с. Укр. мова

ISBN 978-966-392-385-7

Узагальнено досвід і запропоновано рекомендації, що забезпечують єдність вимог при проведенні експертизи дисертацій з економічних спеціальностей на всіх ієрархічних рівнях її проходження.

ББК 65

ISBN 978-966-392-385-7

© Кизим М. О., Загорський В. С.,
Шкарлет С. М., Тищенко О. М., 2012

© ВД «ІНЖЕК», 2012

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. СИСТЕМА ЕКСПЕРТИЗИ ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ	5
2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	12
ЛІТЕРАТУРА	31
Додаток А. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника	33
Додаток Б. Положення про спеціалізовану вчену раду	50
Додаток В. Положення про експертну раду з питань проведення експертизи дисертаційних робіт	98
Додаток Г. Положення про атестаційну колегію МОНМС України.....	106
Додаток Д. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій.....	110

ВСТУП

Наукові і науково-педагогічні кадри вищої кваліфікації відіграють не-оціненну роль у забезпеченні соціально-економічного розвитку будь-якої держави. Декларацією Всесвітньої конференції «Наука для ХХІ століття: нові зобов'язання», що відбулося в Будапешті 26.06 – 01.07.1999 р., зроблено ставку на розвиток науки, освіти й сучасних технологій як єдиного способу уникнути глобальної ресурсної кризи і забезпечити благополуччя населення на нашій планеті. Необхідність руху України до європейських стандартів, інтеграції її у світовий освітній і науковий простір у цьому напрямку не викликає сумнівів. Від того, як відбувається підготовка й атестація кадрів для науки, багато в чому залежить престиж вітчизняної науки й успіх такої інтеграції.

Найважливішою ланкою, що визначає стан підготовки наукових кадрів, є система атестації науковців. Національна система атестації, відповідно до якої професійна кваліфікація наукових і науково-педагогічних кадрів підтверджується науковими ступенями і вченими званнями, виконує також значущу державну функцію з оцінки інтелектуально-творчого рівня здобувачів наукових ступенів і звань і їхнього реального внеску в розвиток науки, виробництва, освіти і культури.

У зв'язку зі сказаним виникає необхідність синтезувати загальні вимоги до експертизи дисертацій на різних етапах цього багатоступінчастого процесу, накопиченого авторами багаторічним досвідом роботи в спеціалізованих учених радах із захисту докторських і кандидатських дисертацій в галузі (головою ради, заступником голови ради); у ВАК України (головою експертної ради, член експертної ради).

Автори сподіваються, що запропонована робота дозволить зробити певний внесок у розуміння й удосконалення системи експертизи дисертацій і буде корисна обом сторонам експертного процесу.

1. Система експертизи дисертаційних робіт

Основним нормативним документом, який визначає систему експертизи докторських і кандидатських дисертаційних робіт є «Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» [1].

Згідно із цим порядком питання присудження наукових ступенів належить до компетенції Міністерства освіти і науки, молоді та спорту (МОНмолодьспорту) України.

Наукові ступені доктора та кандидата наук присуджуються за результатами прилюдного захисту дисертаційних робіт спеціалізованими вченими радами, які утворюються за рішенням МОНмолодьспорту України у вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації, науково-дослідних, науково-технічних установах та інших організаціях, що проводять фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Порядок функціонування і діяльності спеціалізованих вчених рад визначається «Положенням про спеціалізовану вчену раду», яке затверджено МОНмолодьспорту України [2].

Згідно із цим положенням здобувачем наукового ступеня до спеціалізованої вченої ради надається висновок про наукову та практичну цінність дисертації, виданий організацією, де виконувалася дисертація, або до якої був прикріплений здобувач, а також відгук наукового керівника (наукового консультанта) з оцінкою здобувача та його роботи в процесі підготовки дисертації.

Таким чином, на *першому етапі проходження дисертаційної роботи* її експертизу повинні здійснювати науковий керівник (науковий консультант) та організація, де вона виконувалася, або до якої був прикріплений здобувач.

Спеціалізована вчена рада, до якої подана дисертаційна робота, призначає із свого складу комісію (не менше трьох осіб-фахівців за профілем дисертації), яка готує висновок про її науковий рівень, відповідність роботи профілю ради, про кількість і обсяг публікацій та про повноту опублікованих матеріалів дисертації, а також надає пропозиції щодо призначення офіційних опонентів, у тому числі і зарубіжних фахівців із відповідної

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

спеціальності, і на випадок разового захисту кандидатур щодо поповнення ради науковцями відповідного профілю та щодо розсилання автореферату дисертації.

Комісія може залучити до підготовки висновку фахівців кафедр, лабораторій та інших структурних підрозділів організації, при якій утворена спеціалізована вчена рада і до якої до захисту подана дисертаційна робота. Комісія визначає фахові семінари для апробації дисертації.

При прийнятті дисертаційної роботи до захисту спеціалізована вчена рада призначає офіційних опонентів із числа компетентних учених за спеціальністю, за якою подано дисертацію.

Офіційні опоненти не пізніше ніж за десять днів до захисту дисертаційної роботи надають до спеціалізованої вченої ради відгук на неї, оформлений відповідно до вимог МОНмолодьспорту України [1]. У відгуку визначається ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях, а також робиться висновок про відповідність дисертації вимогам порядку присудження наукових ступенів.

Таким чином, на *другому етапі* проходження дисертаційної роботи її експертизу здійснюють: комісія, яка створена із членів спеціалізованої вченої ради для підготовки висновку; фахівці, що беруть участь у семінарі для апробації дисертації; офіційні опоненти по дисертаційній роботі, а також члени спеціалізованої вченої ради, на засіданні якої проводився захист дисертаційної роботи і приймався висновок про її відповідність «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» [1].

Останній етап експертизи дисертаційної роботи відбувається у МОНмолодьспорту України, де розглядається атестаційна справа здобувача та здійснюється видача дипломів доктора та кандидата наук на підставі рішень спеціалізованих вчених рад і атестаційного висновку МОНмолодьспорту України.

Контроль за науковим рівнем, науковою та практичною цінністю дисертаційних робіт та дотриманням єдиних вимог до здобувачів наукових ступенів здійснюють дорадчі органи МОНмолодьспорту – експертні ради, порядок діяльності яких визначається «Положенням про експертну раду

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

з питань проведення експертизи дисертаційних робіт», яке затверджено МОНмолодьспорту України [3].

У *табл. 1* наведено систему експертизи дисертаційної роботи та найбільш важливі елементи, які підлягають аналізу на різних етапах її проходження.

Найбільш важливими елементами наукового дослідження, на які в першу чергу потрібно звертати увагу в процесі експертизи дисертаційної роботи, є такі:

1. Актуальність теми та назва дисертаційної роботи.
2. Об'єкт, предмет і мета наукового дослідження.
3. Загальна та часткові наукові проблеми (задачі) дослідження.
4. Науковий результат дослідження.
5. Відсутність плагіату й оригінальність дисертаційної роботи.
6. Цілісність і логічний зв'язок основних елементів дисертаційної роботи.
7. Основні вимоги та відмінності докторської та кандидатської дисертаційних робіт.
8. Висновки за розділами дисертаційної роботи та загальний висновок.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Таблиця 1

Система експертизи дисертаційної роботи

Найбільш важливі елементи дисертації, які підлягають експертизі	Етапи експертизи						
	I етап		II етап			III етап	
	Науковий керівник (консультант)	Випускаюча кафедра ВНЗ, лабораторія або відділ НДУ	Семинар фахівців	Офіційні опоненти	Спеціалізована вчена рада	Експертна рада МОН молодь-спорту України	
1	2	3	4	5	6	7	
<i>Дисертаційна робота</i>							
Обґрунтованість актуальності теми дослідження	+	+	+	+	+	+	
Правильність формулювання назви дисертаційної роботи	+	+	+	+	+	+	
Відповідність назви дисертації та теми дослідження паспорту спеціальності	+	+	+	+	+	+	
Зв'язок теми дисертації з науковими програмами та темами, що проводились в організації, де виконувалась робота	+	+	+	+	+	+	
Відповідність формулювання та вибору об'єкту та предмету дослідження чинним вимогам	+	+	+	+	+	+	
Правильність формулювання мети дослідження	+	+	+	+	+	+	
Правильність формулювання завдань дослідження та їх зв'язок з метою дисертації	+	+	+	+	+	+	

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Продовження табл.1

1	2	3	4	5	6	7
Правильність формулювання наукових результатів дослідження в частині новизни, достовірності та практичної значущості	+	+	+	+	+	+
Оцінка наявності плагіату та оригінальності роботи	+	+	+	+	+	+
Оцінка цілісності та логічного зв'язку основних елементів дисертаційної роботи	+	+	+	+	+	+
Оцінка відповідності докторської та кандидатської дисертації чинним вимогам	+	+	+	+	+	+
Правильність формулювання коротких висновків за розділами дисертації та загального висновку по роботі	+	+	+	+	+	+
Оформлення дисертації відповідно до чинних вимог	+	+	+	+	+	+
Автореферат дисертації						
Обґрунтованість актуальності теми дослідження	+	+	+	+	+	+
Правильність формулювання назви дисертаційної роботи	+	+	+	+	+	+
Відповідність назви дисертації та теми дослідження паспорту спеціальності	+	+	+	+	+	+
Зв'язок теми дисертації з науковими програмами та темами, що проводилися в організації, де виконувалася робота	+	+	+	+	+	+

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Продовження табл.1

1	2	3	4	5	6	7
Відповідність формулювання та вибору об'єкту та предмету дослідження чинним вимогам	+	+	+	+	+	+
Правильність формулювання мети дослідження	+	+	+	+	+	+
Правильність формулювання завдань дослідження та їх зв'язок з метою дисертації	+	+	+	+	+	+
Правильність формулювання наукових результатів дослідження в частині новизни, достовірності та практичної значущості						
Оцінка наявності плагіату та оригінальності роботи	+	+	+	+	+	+
Оцінка цілісності та логічного зв'язку основних елементів дисертаційної роботи	+	+	+	+	+	+
Оцінка відповідності докторської та кандидатської дисертацій чинним вимогам	+	+	+	+	+	+
Оцінка адекватності автореферату за обсягом і формою дисертаційній роботі у семантичному відношенні	+	+	+	+	+	+
Відповідність загальної характеристики роботи, що подається в авторефераті, наведеним у вступі до дисертації кваліфікаційним ознакам дисертації	+	+	+	+	+	+
Оцінка повноти уявлення про наукову цінність і практичну значущість дисертації за змістом автореферату	+	+	+	+	+	+

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Закінчення табл.1

1	2	3	4	5	6	7
Відповідність оформлення автореферату чинним вимогам	+	+	+	+	+	+
<i>Атестаційна справа</i>						
Аналіз відмінності теми дисертації, захищеної здобувачем докторського ступеня, від теми захищеної ним кандидатської дисертації					+	+
Оцінка відповідності призначення офіційних опонентів за місцем роботи, участю в спеціалізованих і експертних радах чинним вимогам	+	+	+	+	+	+
Аналіз відповідності офіційних опонентів за спеціальністю або наявності публікацій за профілем дисертації, що опонується (форма № 24)			+	+	+	+
Аналіз відгуків офіційних опонентів та відгуків на автореферат дисертації					+	+
Аналіз дотримання регламенту складання кандидатських іспитів чинним нормативам	+	+	+		+	+
Аналіз висновку спеціалізованої вченої ради						+
Аналіз стенограми захисту дисертації на предмет характеру наукової дискусії та виступу всіх присутніх на засіданні членів ради за профілем роботи						+
Аналіз результатів голосування по дисертаційній роботі						+

2. Основні вимоги до дисертаційної роботи

2.1. Актуальність теми та назва дисертаційної роботи

При виборі теми дисертаційної роботи одним із головних критеріїв повинна бути її актуальність.

Актуальність теми дослідження ґрунтується на необхідності вирішення суперечностей, які виникли в практиці і не мають до теперішнього часу рішення в науці.

Формальною ознакою актуальності дисертаційної роботи є її зв'язок з планами науково-дослідних робіт вищого навчального закладу або наукової установи, в якому працює або навчається здобувач, а також пріоритетними напрямками наукових досліджень в країні, які визначені чинним законодавством.

У «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» сказано таке: «Теми дисертації пов'язуються, як правило, з напрямами основних науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів або наукових установ» [1].

Критерієм вибору та актуальності теми дисертаційної роботи є і її новизна та перспективність. Недостатня або повна недослідженість обраної теми надає можливість здобувачу отримати нові наукові результати. При цьому потрібно вибирати не те, що є на сьогодні популярним, а те, що буде перспективним на завтра.

Вельми важливою є правильна назва дисертаційної роботи.

Згідно з тлумачним словником назва дисертаційної роботи – «це її словесне позначення» [6, с. 381]. Формулювання теми дисертаційної роботи повинно відповідати таким вимогам:

- у назві має бути чітко виділений об'єкт і предмет наукового дослідження;
- з формулювання назви повинен бути зрозумілим науковий результат дослідження, який передбачається отримати;
- формулювання назви повинно бути коротким і не містити в собі зайвих слів і двозначностей;

- при формулюванні назви не можна використовувати поняття, які погано інтерпретуються;
- назва повинна бути сучасною.

Згідно з вимогами МОНмолодьспорту України після вибору теми дисертаційної роботи вона повинна бути затверджена вченою радою наукової установи чи організації, в якій працює (навчається) здобувач, з одночасним призначенням наукового консультанта в разі підготовки докторської чи наукового керівника в разі підготовки кандидатської дисертації [5].

2.2. Об'єкт, предмет і мета наукового дослідження

Основоположну роль в дисертаційній роботі відіграє визначення об'єкту та предмету наукового дослідження.

У Вимогах до оформлення дисертацій і авторефератів дисертацій сказано таке: «Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження» [5].

Згідно з тлумачним словником «Явище – проява, вираз суті, то, в чому воно виявляється» [6, с. 915], «Процес – хід, розвиток якого-небудь явища, послідовна зміна станів у розвитку чого-небудь» [6, с. 627].

Об'єкт наукового дослідження є певною моделлю реальності, що досліджується.

Для будь-якого об'єкта наукового дослідження властиві: актуальність, значення його для практичної та пізнавальної діяльності людей, наявність в ньому непізнаного. Остання означає, що будь-який об'єкт наукового дослідження характеризується розміщенням у просторі.

Друга важлива характеристика об'єкта наукового дослідження – його часова характеристика. Без кваліфікації часової природи об'єкта неможливо його зрозуміти, важко правильно організувати наукове дослідження, побудувати адекватну об'єкту теорію.

У Вимогах до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій відзначається наступне: «Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження» [5].

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Предмет наукового дослідження виражає найбільш значущі аспекти, властивості, особливості, які підлягають безпосередньому вивченню. Будь-який об'єкт наукового дослідження містить у собі велику, майже нескінченну кількість предметів дослідження. Завдання здобувача полягає в тому, щоб виділити такий предмет наукового дослідження, який був би недостатньо вивчений, відобразив суть проблеми і був доступним для вивчення.

Формулювання предмета наукового дослідження – істотний крок у пізнанні об'єкта. Воно органічно пов'язане з науковою проблемою, що пізнається, відображає її, робить наукове дослідження актуальним і новаторським.

Формулювання предмета наукового дослідження органічно пов'язане з аналізом літератури, станом наукових досліджень предмета. При цьому аналіз літератури є способом обґрунтування предмета наукового дослідження.

Предмет наукового дослідження не проголошується здобувачем на підставі інтуїції, а строго обґрунтовується, виходячи зі стану наукових досліджень.

У дисертаційній роботі можливі такі комбінації новизни предмета й об'єкта наукового дослідження (табл. 2).

Таблиця 2

Комбінації об'єкта та предмета наукового дослідження з позиції новизни [10]

Об'єкт наукового дослідження (О)	Предмет наукового дослідження (П)	
	Новий (Н)	Традиційний (Т)
Новий (Н)	НО-НП	НО-ТП
Традиційний (Т)	ТО-НП	ТО-ТП

Для дисертаційних робіт комбінація ТО-ТП неприпустима.

Згідно з тлумачним словником «Мета – місце, в яке треба потрапити, предмет прагнення, те, що треба, бажано здійснити» [6, с. 873].

Мета наукового дослідження викладається шляхом перерахування необхідних наукових результатів – тверджень, що доводяться, шуканих змінних величин і (або) обґрунтованих рекомендацій, а також у вигляді конкретних вимог до методу розв'язання задач, що застосовується або розробляється.

До формулювання мети наукового дослідження беруться після усвідомлення суперечності, яка виникла на практиці, у той час як до формулювання змістовного опису та конкретної постановки наукової проблеми (задачі) переходять після виявлення суперечності в науці.

Мета наукового дослідження повинна бути досягнута, про що вказується в загальних висновках дисертаційної роботи.

2.3. Загальна та часткові наукові проблеми (задачі) дослідження

У «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» визначено, що в докторській дисертації «... розв'язується важлива наукова або науково-прикладна проблема», а в кандидатській дисертації «... розв'язується конкретна наукова задача» [1].

Найбільш близьким за змістом до поняття «наукова задача» є наступне визначення: задача – те, що треба вирішити, при цьому принаймні один метод вирішення відомий. Відповідно наукова проблема – те, що треба вирішити, при цьому метод рішення невідомий.

При підготовці кандидатської дисертаційної роботи доводиться мати справу з двома типами задач:

- 1-й тип – наукова задача, пошуку нового рішення якої присвячена дисертація (загальна задача дисертаційної роботи в цілому);
- 2-й тип – часткові наукові задачі дослідження, які одержані в результаті декомпозиції задачі першого типу.

Наукова задача виражається у вигляді пари, що включає предмет і мету наукового дослідження, при цьому мається на увазі, що принаймні один метод вирішення задачі (досягнення мети наукового дослідження) відомий.

Отже, рішення наукової задачі становить взаємопов'язані предмет, мету та метод наукового дослідження (рішення наукової задачі утворюється конкретизацією методу її рішення).

Основу рішення наукової задачі становить метод, а не певний результат, що за його допомогою отримано.

При формулюванні постановки наукової задачі предмет наукового дослідження викладається ситуаційно у вигляді вихідних наукових посилок, які виражають, що дано – склад змінних та постійних вихідних даних, вво-

дяться допущення та обмеження, а також конкретні умови проведення дослідження.

Наукова проблема – суперечність, яка виникає при поясненні будь-яких явищ і процесів практики та вимагає адекватної теорії для його вирішення.

Наукова проблема, як і наукова задача, виражається у вигляді пари, що включає предмет і мету наукового дослідження. Однак при цьому мається на увазі, що метод наукового дослідження невідомий, принаймні не опублікований.

Рішення наукової проблеми, як у випадку наукової задачі, становить трійку: предмет, мета та метод наукового дослідження. Після знаходження та опублікування хоча б одного методу вирішення наукова проблема перетворюється в наукову задачу (рис. 1).

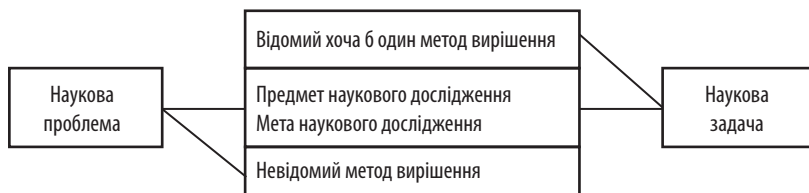

Рис. 1. Відмінності між науковою проблемою та задачею

При написанні докторської дисертаційної роботи доводиться мати справу з науковими проблемами двох видів:

- загальна наукова проблема – це та комплексна наукова проблема, вирішення якої здійснено в дисертації;
- часткові наукові проблеми, або, простіше кажучи, проблемні питання – це часткові наукові завдання дослідження, які не мають відомого рішення і ведуть до вирішення загальної наукової проблеми.

Рішення часткової наукової проблеми може бути здійснено шляхом комбінування відомих і невідомих методів. Часткові наукові проблеми можуть вирішуватися в кандидатській дисертаційній роботі.

Постановка наукової задачі (проблеми) – це формулювання, яке конкретизує предмет і мету наукового дослідження.

Нова наукова задача – це задача, постановка якої відрізняється від відомих постановок за предметом або метою наукового дослідження.

Нова наукова проблема – це проблема, постановка якої відрізняється від відомих постановок за предметом або метою наукового дослідження і метод вирішення якої невідомий.

До формулювання змістовного опису (змістовного формулювання) і конкретної постановки наукової задачі (проблеми) переходять після виявлення суперечності в науці.

Кожен розділ дисертаційної роботи присвячується зазвичай одній задачі наукового дослідження. Кожна задача наукового дослідження повинна мати змістовну економічну та математичну постановки.

2.4. Науковий результат дослідження

Науковий результат – це найголовніше положення дисертаційної роботи. Він становить нове знання, яке одержане в процесі фундаментальних і прикладних наукових досліджень.

У тлумачному словнику термін «результат» трактується як «те, що отримано в завершення якої-небудь діяльності» [1, с. 674].

Науковий результат – це отримане знання, яке задовольняє вимогам новизни, достовірності та практичної значущості.

2.4.1. Наукова новизна

Найважливішою критеріальною оцінкою наукового результату є його новизна. Згідно з тлумачним словником «Новизна – щось нове в чому-небудь» [6, с. 119]. Питання новизни наукового результату є одним з найбільш спірних і складних як при захисті дисертаційної роботи, так і при опублікуванні наукових статей. Одні експерти вважають отриманий результат новим, інші – давно відомим.

Наукову новизну дисертаційної роботи необхідно оцінювати за трьома критеріями:

- ступінь наукової новизни;
- рівень наукового пізнання;
- важливість наукового дослідження.

У тлумачному словнику термін «ступінь» трактується як «міра чого-небудь» [6, с. 766].

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

У Вимогах до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій визначено три ступеня наукової новизни: вперше отримано, дістало подальший розвиток, удосконалено [5].

Згідно з тлумачним словником термін «вперше» трактується як «у перший раз» [6, с. 101].

Ступінь новизни «вперше» передбачає, що науковий результат отримано (опубліковано) вперше, і він має так звану світову новизну. Експертиза новизни наукових результатів дисертаційної роботи проводиться за всіма існуючими офіційними публікаціями як вітчизняними, так і закордонними. Ознакою, що підтверджує новизну, є відсутність відповідного наукового результату в більш ранніх публікаціях інших авторів.

У тлумачному словнику термін «удосконалення» означає «зміну, яка покращує що-небудь» [6, с. 840], а термін «розвиток» – «більш досконале, перехід до нової більш складної і вищої якості» [6, с. 643].

Для ступенів новизни «удосконалено» і «дістало подальший розвиток» можна виділити такі форми новизни наукового результату (табл. 3).

Таблиця 3

Форми новизни наукового результату для ступенів «дістало подальший розвиток» і «удосконалено» [15]

Форма новизни	Формалізоване подання	Ступінь новизни
1	2	3
Частково нове поєднання ознак	Було $A+B$, стало $A+C$	Удосконалено
Введення нової ознаки	Було $A+B$, стало $A+B+C$	Дістало подальший розвиток
Заміна частини ознак новими	Було $A+B+C$, стало $A+B+D$	Удосконалено
Використання більш конкретної ознаки як загальноприйнятої	Було $A+B+C$, стало $A+B+C$, де $C=C_1+C_2+C_3$	Удосконалено
Нове взаємне положення ознак	Було $A+B+C$, стало $A+C+B$	Удосконалено
Новий тип зв'язку і взаємодії між ознаками	Було $A \rightarrow B$, стало $A \rightarrow B \rightarrow C$ <div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100%;"> <div style="text-align: center;">↓ Д С</div> <div style="text-align: center;">↓ Д</div> </div>	Дістало подальший розвиток

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Закінчення табл. 3

1	2	3
Спільне використання ознак, які застосовувалися раніше порізно у вигляді нового поєднання	Було $X=A+B$, $Y=C+D$, стало $Z=A+B+C+D$	Дістало подальший розвиток
Нова форма (структура) ознаки	Було $a+B+C$, стало $A+B+C$	Дістало подальший розвиток
Нове кількісне співвідношення ознак	Було $A+B+C$, стало $X_1A+X_2B+X_3C$	Дістало подальший розвиток
Використання відомого методу, моделі, які раніше не застосовувалися для цих цілей	Було $X=M_1$; $Y=M_2$, стало $X=M_2$; $Y=M_1$	Дістало подальший розвиток

Наступним критерієм наукової новизни дисертаційної роботи є рівень наукового пізнання. Згідно з тлумачним словником «Рівень – ступінь величини, значимість чого-небудь» [6, с. 837]. За ступенем складності та теоретизування розрізняють три рівні наукового пізнання: методологічний, теоретичний і емпіричний.

Методологічні наукові результати включають: парадигми та методологію дослідження.

До теоретичних наукових результатів відносяться: підходи, рекомендації, концепції, гіпотези та положення, класифікації, закони або закономірності.

Емпіричні наукові результати поєднують: способи, технології, методики, алгоритми.

Третім критерієм оцінювання наукової новизни дисертаційної роботи є важливість наукового дослідження.

У тлумачному словнику термін «важливість» означає «той, що має особливе значення» [6, с. 67].

Згідно з критерієм важливості наукові дослідження розподіляються таким чином:

- фундаментальні та прикладні, що виконуються в рамках пріоритетних напрямів розвитку економічної науки в країні, які визначаються Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, НАН і МОНмолодьспорту України;
- прикладні, які здійснюються на замовлення державних органів влади та суб'єктів господарювання.

2.4.2. Достовірність

Достовірність є другим «критерієм», на якому ґрунтується науковий результат. Згідно з тлумачним словником термін «достовірний» означає «вірний, той, що не викликає сумнівів» [6, с. 177].

Достовірність – доказ того, що отриманий науковий результат виконується завжди для названого класу об'єктів при названих умовах.

Обґрунтованість наукового результату – це наявність переконливого доказу його достовірності, яка підтверджується верифікацією, – повторюваністю наукового результату при одних і тих самих умовах при безлічі перевірок на множині об'єктів.

Існує три групи методів доказу достовірності наукового результату: аналітичні; експериментальні; підтвердження практикою [15].

Суть аналітичних методів – докази наукового результату (теореми, формули, закону) шляхом математичних перетворень. Ці методи використовуються тоді, коли вдається побудувати математичну модель явища, що досліджується. «Найпотужніший» метод доказу достовірності суті експериментальних методів перевірки достовірності полягає у відтворенні на фізичній, цифровій або діалоговій моделі досліджуваного явища і порівнянні теоретичних та експериментальних результатів.

При підтвердженні наукового результату практикою необхідним є збіг виведених у теорії положень з явищами, які спостерігаються у практичних ситуаціях.

Достовірність та обґрунтованість наукових результатів дослідження забезпечується [15]:

- урахуванням кількості фактів, які представлені і впливають на рішення наукової задачі;
- використанням вихідних даних, які отримані з практики, а також на апробованих математичних моделях;
- обґрунтованим вибором основних допущень і обмежень, прийнятих як вихідні при формулюванні постановок наукових задач;
- використанням сучасного, апробованого науково-методичного (математичного) апарату, коректним вибором загальних і часткових показників і критеріїв, які використовуються, а також математичних моделей, що застосовуються та розробляються;
- поєднанням теоретичних досліджень з великим обсягом експериментальних досліджень.

Достовірність та обґрунтованість наукових результатів підтверджуються [15]:

- результатами математичного моделювання;
- високою збіжністю теоретично (аналітично) отриманих результатів з експериментальними даними, а також з результатами практичного впровадження;
- отриманням із щойно розроблених загальних наукових положень (висновків, рекомендацій, моделей) широко відомих часткових наукових результатів;
- досвідом практичного впровадження пропозицій;
- тим, що отримані наукові результати мають ясне трактування і не суперечать відомим (опублікованим) даними.

2.4.3. Практична значущість

Практична значущість є третім критерієм, на якому ґрунтується у науковий результат. Згідно з тлумачним словником «Практичний – той, що відноситься до області реальних потреб» [6, с. 577].

Визначаючи практичну значущість отриманих наукових результатів, необхідно подати інформацію про ступінь готовності до використання або про масштаби використання.

Предметом впровадження наукових результатів можуть бути: модель, метод, спосіб, алгоритм, технологія, програма, методика і т. ін.

Ознаки практичної значущості наукового результату такі [15]:

- практичне використання результатів наукового дослідження принаймні на одному підприємстві, яке підтверджене відповідним документом із зазначенням досягнутої ефективності;
- включення матеріалів наукового дослідження в державні та галузеві документи;
- підтвердження участі в НДР.

Слід зазначити, що впровадження наукових результатів первинно, а практична значимість вторинна.

Практичне використання наукових результатів повинно бути підтверджено, як мінімум, на одному підприємстві чи в організації.

Впровадження результатів наукових досліджень – обов'язкова вимога як для докторських, так і кандидатських дисертаційних робіт.

Наукові результати формулюються у вигляді наукового положення, тези, яка захищається. У тлумачному словнику «Положення – наукове твердження» [6, с. 555], а «Теза – стислий виклад ідеї, думки» [6, с. 791].

Теза має бути короткою, зрозумілою і містити головний результат наукового дослідження.

2.5. Відсутність плагіату й оригінальність дисертаційної роботи

Плагіат – це використання в дисертаційній роботі чужого тексту, опублікованого в паперовому або електронному вигляді без повного посилання на джерело або з посиланням, але обсяг і характер запозичення ставлять під сумнів самостійність виконаної дисертаційної роботи або одного з її основних розділів.

У тлумачному словнику термін «плагіат» визначається як «видача чужого твору за своє або незаконне опублікування чужого твору під власним іменем, привласнення авторства» [6, с. 520].

Згідно з «Порядком присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» «У разі виявлення текстових запозичень, використання наукових ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту» [1].

Плагіат може виражатися у двох видах: дослівний виклад чужого тексту; виклад чужого тексту із заміною слів та виразів без зміни його змісту. Мова йде не тільки про повне запозичення, а й про масштабне цитування навіть при наявності посилань, що може свідчити про відсутність самостійності в написанні дисертаційної роботи.

Тільки фахівець може винести висновок про наявність плагіату. Це складна експертна робота: потрібно виявити дослівні або смислові текстуальні збіги, скласти порівняльні таблиці, а також встановити, що дисертаційна робота не є самостійним науковим дослідженням.

Потрібно відрізнити некоректне цитування від запозичення ідей.

Головне в плагіаті – запозичення ідей. Не можна запозичувати всім відому модель, навіть якщо її модифікувати. У дисертаційній роботі може і не бути текстуальних збігів, при цьому основні ідеї запозичені.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Доцільно диференціювати рівні запозичення. Перший рівень – крадіжка ідей, що завдає реальної шкоди авторам. Другий рівень – запозичення чужих текстів без зазначення джерел прямих або непрямих цитат.

Де допустима межа цитування із зазначенням джерел? Занадто велике цитування погано, якщо воно не обумовлене дослідними або методичними цілями.

Наукове дослідження неможливо без запозичення результатів наукових досліджень інших авторів. Це запозичення буває двох видів: добросовісне і недобросовісне [12]. Добросовісне запозичення означає, що авторами у своїх наукових роботах використовуються досягнення інших авторів з обов'язковим зазначенням у науковому тексті вихідних даних використаних праць. Недобросовісне запозичення передбачає умисне привласнення чужих ідей або матеріалів.

Взяти з чужої наукової роботи навіть маленький фрагмент тексту та помстити його в свою роботу можна тільки одним із двох способів:

- переказати своїми словами його зміст і вказати використане джерело;
- поставити чужий текст в лапки, назвавши використане джерело і номер сторінки, з якої дана цитата запозичена.

Для недопущення плагіату в дисертаційній роботі шукачу доцільно дотримуватися таких правил [12]:

1. Завжди використовувати посилання на результати наукових досліджень інших авторів і своїх співавторів, якщо вони використовуються в дослідженні.
2. Завжди перевіряти результати власних наукових досліджень на самостійність і пріоритетність.
3. Здійснювати щодо проведеного наукового дослідження глибоку експертизу фахівців.
4. Вивчати реферативні журнали, наукові огляди, оголошення про захист дисертаційних робіт.

Для оцінки плагіату потрібно використовувати поняття «оригінальність» дисертаційної роботи. Згідно з тлумачним словником «Оригінальний – незапозичений, цілком самостійний, своєрідний, незвичний» [6, с. 455].

Для оцінки оригінальності дисертаційних робіт пропонується використовувати такі шкали (табл. 4, 5).

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Таблиця 4

Шкала оцінювання ступеня оригінальності дисертаційних робіт [11]

№ з/п	Структурна частина дослідження	Вірогідність збігу з роботами інших авторів, допустима межа у %	Пояснення	Бальна оцінка, якщо в роботі перевищено припустимі межі
1	2	3	4	5
1	Назва	Велика $\geq 50\%$	Досить велика відповідність наукових розробок за одним напрямом у різних наукових установах та навчальних закладах	5
2	Постановка мети	Велика $\geq 50\%$	Постановка мети має співпадати з напрямом теми дослідження	5
3	Обґрунтування актуальності теми	Велика $\geq 50\%$	У ході обґрунтування актуальності теми існує велика вірогідність посилання на одні й ті самі обставини	5
4	Визначення об'єкта дослідження	Велика $\geq 50\%$	Визначення об'єкта дослідження обумовлено вибором теми та постановкою мети	5
5	Визначення предмета дослідження	Велика $\geq 50\%$	Визначення предмета дослідження здійснюється в межах визначеного об'єкта, тож ймовірність збігу досить велика	5
6	Постановка задач	Велика $\geq 50\%$	Визначення задач зумовлене постановкою мети дослідження, тож ймовірність збігу досить велика	5
7	Узагальнення названих теоретичних засад	Вірогідна $\leq 50\%$	Оскільки узагальнення теоретичних джерел передбачає аналіз фахових публікацій за напрямом дослідження, існує вірогідність цитування одних і тих самих авторів	10
8	Аналіз за джерелами офіційної статистики	Вірогідна $\leq 50\%$	Оскільки узагальнення та аналіз статистичної інформації за напрямом дослідження є обов'язковим, існує велика вірогідність цитування одних і тих самих джерел	10
9	Узагальнення наявного методу	Вірогідна $\leq 50\%$	Оскільки узагальнення та аналіз наявного методичного забезпечення обмежене на	10

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Закінчення табл. 4

1	2	3	4	5
	дичного забезпечення		прямом дослідження, існує вірогідність цитування одних і тих самих джерел	
10	Обґрунтування вибору методів й інструментарію дослідження	Вірогідна ≤50%	Вибір методів проведення дослідження може частково співпадати, оскільки, як правило, у першу чергу, використовуються загальнонаукові методи	10
11	Розробка теоретичних й методичних підходів до вирішення проблеми	Неможлива, >0,5%	Авторське бачення шляху вирішення проблеми має бути оригінальним та може використовувати лише елементи вже відомих методів	20
12	Висновки	Вірогідна ≤50%	Авторське бачення відповіді на поставлене у роботі питання має бути оригінальним та може використовувати лише елементи вже відомих результатів	10
13	Збіг ілюстративного матеріалу	Вірогідна ≤50%	Оскільки логіка викладення матеріалу вимагає наведення вже визнаних поглядів на проблему, доцільним є використання ілюстрацій, що відбивають їх зміст	10

Таблиця 5

Шкала бальної оцінки ступеня оригінальності дисертаційної роботи [11]

+	+	+	+	+	!	!	!	!	!	?	?	?	?	?	-	-	-	-	-
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100

Якщо оригінальність роботи знаходиться у межах:

0–24 балів – вона не викликає сумніву про відсутність плагиату в дисертаційній роботі та прийняття рішення про присвоєння вченого ступеня здобувачеві;

25–49 балів – вона викликає сумнів про відсутність плагиату, доречно запросити автора на засідання експертної ради;

50–74 балів – вона викликає значний сумнів про відсутність плагиату, доречно призначити незалежну колективну експертизу дисертаційної роботи;

75–100 балів – вона не є оригінальною, не має авторської наукової новизни і підлягає відмові в затвердженні.

2.6. Цілісність і логічний зв'язок між основними елементами дисертаційної роботи

Одним з обов'язкових вимог до дисертаційної роботи є її цілісність і логічний взаємозв'язок основних її елементів.

У тлумачному словнику термін «цілісний» означає «володіє внутрішньою єдністю» [6, с. 873]. Ця вимога стосовно дисертаційної роботи означає, що її розділи та параграфи повинні бути взаємопов'язані й спрямовані на вирішення поставленої мети наукового дослідження.

Вимога логічного взаємозв'язку основних елементів дисертаційної роботи передбачає узгодженість мети та наукових завдань, предмета та об'єкта дослідження, наукових положень і висновків тощо. На *рис. 2* наведена структурно-логічна схема взаємозв'язку основних елементів дисертаційної роботи.

2.7. Основні вимоги та відмінності докторської і кандидатської дисертаційних робіт

Згідно з «Порядком присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» «Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікованою науковою працею, яка виконана особисто здобувачем у вигляді офіційно підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку» [1].

«Докторська дисертація повинна містити наукові положення та науково обґрунтовані результати в певній галузі науки, які розв'язують важливу наукову або науково-прикладну проблему і щодо яких здобувач є суб'єктом авторського права» [1].

«Кандидатська дисертація повинна містити нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які розв'язують конкретне наукове завдання, яке має істотне значення для певної галузі науки» [1].

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

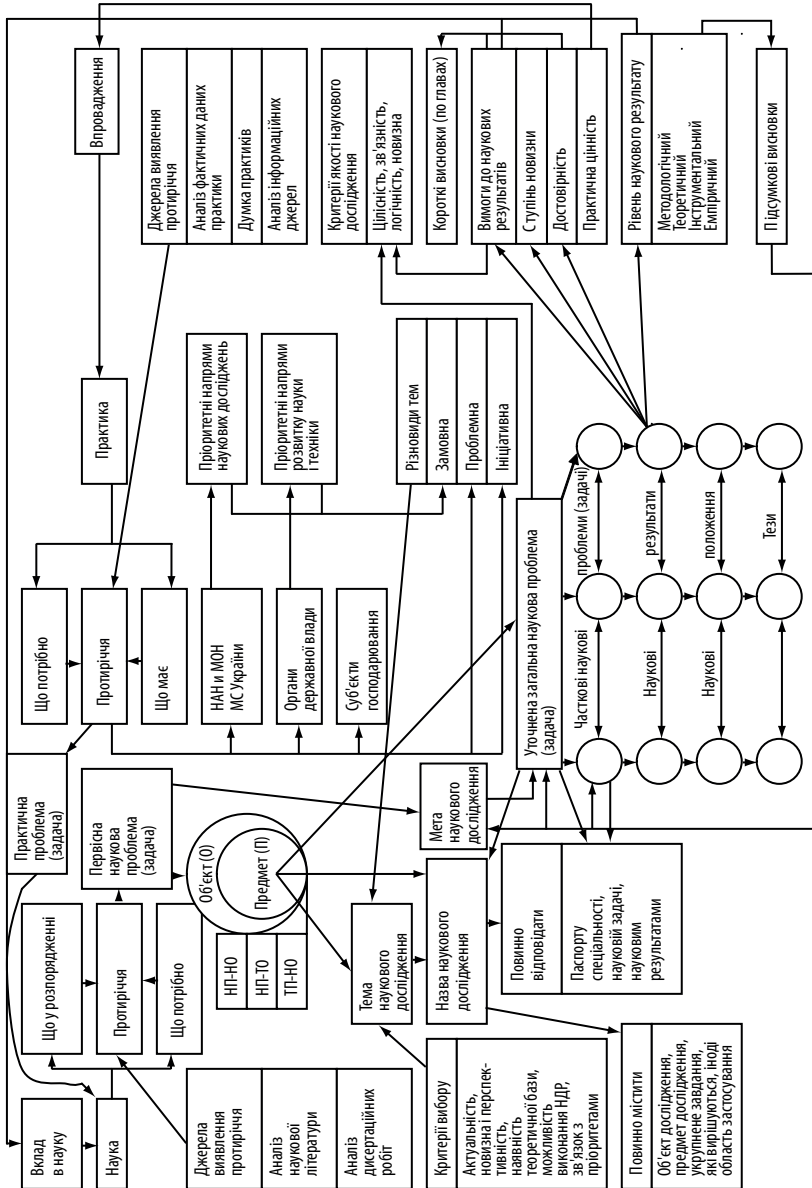

Рис. 2. Структурно-логічна схема цілісності дисертаційної роботи та взаємозв'язку її елементів

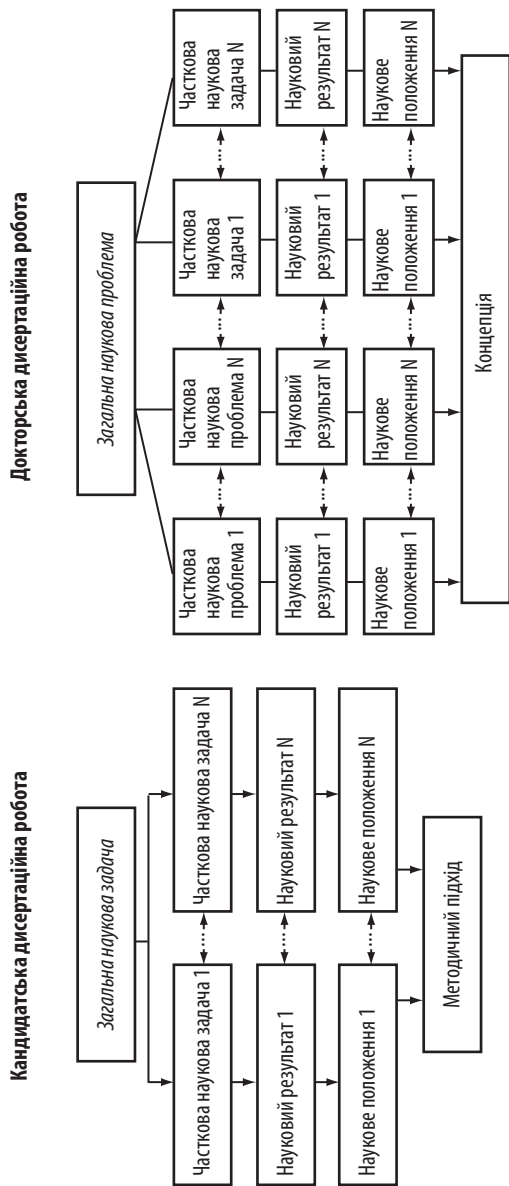

Рис. 3. Відмінні особливості докторської та кандидатської дисертаційних робіт

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Згідно з тлумачним словником термін «логічний» трактується як «цілком розумний, послідовний» [6, с. 331].

На рис. 3 наведені відмінні риси докторської та кандидатської дисертаційних робіт. До таких особливостей відносяться наступні:

- у докторській дисертаційній роботі вирішується загальна наукова проблема, а в кандидатській дисертації – загальна наукова задача;
- у докторській дисертаційній роботі загальна наукова проблема вирішується через взаємопов'язану сукупність часткових наукових проблем і задач, а в кандидатській дисертації – загальна наукова задача вирішується через низку взаємопов'язаних часткових наукових задач;
- у докторській дисертаційній роботі висувається низка взаємопов'язаних гіпотез, доказ або спростування яких дозволяє отримати сукупність взаємопов'язаних наукових положень, що дозволяють вирішувати важливу наукову або науково-прикладну проблему і обґрунтувати нову наукову концепцію в певній галузі науки, а в кандидатській дисертації вирішується низка взаємопов'язаних часткових наукових задач, які дозволяють обґрунтувати новий методичний підхід, що має істотне значення для певної галузі науки.

На рис. 4 наведено відповідність за складністю та теоретичним рівнем наукового пізнання ступеню докторської та кандидатської дисертацій.

Дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук
Методологічний рівень
Теоретичний рівень
Емпіричний рівень
Дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук

Рис. 4. Відповідність наукового пізнання за складністю та теоретичним рівнем ступеню докторської та кандидатської дисертацій

2.8. Висновки за розділами дисертаційної роботи та загальний висновок

Чим відрізняються короткі висновки за розділами дисертаційної роботи від загальних висновків?

У коротких висновках до розділів дисертаційної роботи обговорюються наукові результати з позиції новизни, достовірності та практичної значущості, а в загальних висновках – вказується, які наукові проблеми (задачі) вирішені в дисертаційній роботі з позиції: методології; теорії; емпірики (практики).

Короткі висновки за розділами теоретичної частини дисертаційної роботи повинні містити:

- формулювання новизни наукового результату;
- обґрунтування достовірності наукового результату;
- пояснення практичної цінності наукового результату;
- коротку суть наукового результату з цифрами та фактами.

Короткі висновки по главах експериментальної частини дисертаційної роботи повинні містити:

- коротку суть експерименту (мета, умови та ін);
- коротку суть отриманого наукового результату з цифрами та фактами;
- характеристику новизни отриманого наукового результату;
- аналіз відповідності даних, передбачених теорією, з даними експерименту;
- практичну цінність отриманих наукових результатів

У загальних висновках дисертаційної роботи вказується, що мета наукового дослідження досягнута, а всі поставлені наукові проблеми (задачі) вирішені.

ЛІТЕРАТУРА

1. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника. Затверджено Постановою КМУ № 423 від 07.03.2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vak.org.ua/>

2. Положення про спеціалізовану вчену раду. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.09.2011 р. № 1059 // Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. – 2011. – № 12. – С. 20–47.

3. Положення про експертну раду з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.09.2011 р. № 1058 // Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. – 2011. – № 12. – С. 14–17.

4. Положення про атестаційну колегію Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.09.2011 р. № 1059 // Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. – 2011. – № 12. – С. 18–19.

5. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. – 2011. – № 9–10. – С. 2–10.

6. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка / Российская академия наук. Институт русского языка им. В. В. Виноградова. – М.: Азбуковник, 1998. – 944 с.

7. Кизим Н. А. Научные школы как фактор развития современной экономической школы / Н. А. Кизим, А. Н. Тищенко // Бизнес Информ. – 2006. – № 12. – С. 148–154.

8. Довідник офіційного опонента. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань експертизи дисертаційних досліджень / Упорядник Ю. І. Цеков; за редакцією Р. В. Бойка. – К.: Редакція «Бюлетня Вищої атестаційної комісії України», Видавництво «Толока», 2008. – 64 с.

9. Як підготувати й захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. / Автор-упорядник Л. А. Пономаренко. – К.: Ре-

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

дакція «Бюлетня Вищої атестаційної комісії України», Видавництво «Толока», 2010 – 80 с.

10. Ашеро́в А. Т. Подготовка диссертаций. Экспресс-анализ качества. Руководство для экспертов, оппонентов и научных руководителей: Монография. – Х.: Изд-во «Кортес-2001», 2008. – 53 с.

11. Комплексний підхід до експертизи дисертаційних робіт: економічні спеціальності. / Автори-упорядники: В. С. Загорський, д. е. н., проф., чл.-кор. НАНУ; М. О. Кизим, д. е. н., проф.; О. М. Тищенко, д. е. н., проф. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 72 с.

12. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: підручник для науковця. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006. – 302 с.

13. Зосімов А. М., Голік В. П. Дисертаційні помилки: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 264 с.

14. Электронный фонд Национальной библиотеки Украины им. В. И. Вернадского [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nbuv.gov.ua/eb/epr.html>

15. Ашеро́в В. Т. Подготовка, экспертиза и защита диссертаций: Учебное пособие. – Х.: Изд. УИПА, 2002. – 135 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Порядок присудження наукових ступенів
і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА від 7 березня 2007 р. № 423

Київ

Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника *{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 369 (369 – 2009-п) від 14.04.2009 – втратила чинність*

на підставі Постанови КМ № 603 (603 – 2009-п) від 05.06.2009

№ 1197 (1197 – 2009-п) від 11.11.2009

№ 955 (955 – 2011-п) від 12.09.2011}

Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

1. Затвердити Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, що додається.
2. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

Прем'єр-міністр України

В. ЯНУКОВИЧ

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 7 березня 2007 р. № 423

ПОРЯДОК
присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання
старшого наукового співробітника

{У тексті Порядку слова «ВАК» і «президія ВАК» в усіх відмінках замінені словом «МОНмолодьспорт» у відповідному відмінку згідно з Постановою КМ № 955 (955 – 2011-п) від 12.09.2011}

Загальні питання

1. Згідно з цим Порядком здійснюється присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника.

2. Питання присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук, а також присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника належать до компетенції МОНмолодьспорту.

3. Наукові ступені доктора і кандидата наук присуджуються, а вчене звання старшого наукового співробітника присвоюється особам, які мають повну вищу освіту, глибокі фахові знання і значні досягнення в певній галузі науки.

4. Документами, що засвідчують присудження наукового ступеня чи присвоєння вченого звання, є відповідно диплом і атестат державного зразка. Дипломи доктора і кандидата наук та атестат старшого наукового співробітника видає МОНмолодьспорт.

Дипломи доктора і кандидата наук та атестат старшого наукового співробітника, видані атестаційними органами СРСР і Російської Федерації за результатами захисту дисертацій або рішень вчених рад до 1 вересня 1992 р., в Україні визнаються дійсними.

Відшкодування витрат на виготовлення бланків диплома доктора і кандидата наук та атестата старшого наукового співробітника здійснюється за рахунок коштів осіб, які їх отримують. {Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1197 (1197 – 2009-п) від 11.11.2009}

5. Роз'яснення щодо застосування цього Порядку дає МОНмолодьспорту.

6. Особливості застосування цього Порядку під час розгляду дисертацій, що містять державну таємницю, визначаються спільним рішенням СБУ та МОНмолодьспорту.

Присудження наукових ступенів

7. Наукові ступені доктора і кандидата наук присуджують за результатами прилюдного захисту дисертацій спеціалізовані вчені ради.

МОНмолодьспорт проводить експертизу дисертаційних робіт, розгляд атестаційних справ здобувачів та видачу дипломів доктора і кандидата наук на підставі рішень спеціалізованих вчених рад та атестаційного висновку МОНмолодьспорту.

8. Участь учених у роботі, пов'язаній з атестацією наукових і науково-педагогічних кадрів, є складовою їх наукової та науково-педагогічної діяльності.

9. Спеціалізовані вчені ради утворюються за рішенням МОНмолодьспорту у вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації, науково-дослідних, науково-технічних установах та інших організаціях, що проводять фундаментальні та прикладні наукові дослідження (далі – вищі навчальні заклади, наукові установи), за клопотанням центральних органів виконавчої влади, Національної академії наук, Національної академії медичних наук, Національної академії аграрних наук, Національної академії педагогічних наук, Національної академії правових наук, Національної академії мистецтв. {Абзац перший пункту 9 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 955 (955 – 2011-п) від 12.09.2011}

Порядок утворення, функціонування і діяльності спеціалізованих вчених рад визначається положенням про ради, яке затверджує МОНмолодьспорт.

Спеціалізована вчена рада несе відповідальність за обґрунтованість прийнятих нею рішень і забезпечує високий рівень вимогливості під час проведення захисту дисертацій.

У разі порушення спеціалізованою вченою радою вимог нормативно-правових актів з питань присудження наукових ступенів доктора або кандидата наук МОНмолодьспорту може вжити відповідних заходів у межах своїх повноважень аж до скасування рішення ради.

Головою ради призначається провідний вчений, доктор наук, фахівець за профілем ради, штатний працівник вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено раду.

Персональну відповідальність за дотримання спеціалізованими вченими радами вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації, науковий рівень захищених у радах дисертацій несуть керівники (ректори, директори) вищих навчальних закладів або наукових установ, в яких утворено ради.

10. Послуги, що надаються навчальними закладами та науковими установами, пов'язані з підготовкою до захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата або доктора наук та його проведенням, зокрема друкування дисертації, друкування та розсилання авторефератів, стенографування під час захисту (крім оплати часу засідання членам спеціалізованої вченої ради та оплати участі в таких засіданнях офіційних опонентів), є платними. {Абзац перший пункту 10 в редакції Постанови КМ № 369 (369 – 2009-п) від 14.04.2009 – втратила чинність на підставі Постанови КМ № 603 (603 – 2009-п) від 05.06.2009}

Вищі навчальні заклади, наукові установи створюють належні умови для роботи спеціалізованих вчених рад, оформлюють атестаційні справи і засвідчують їх своєю печаткою. {Абзац другий пункту 10 в редакції Постанови КМ № 369 (369 – 2009-п) від 14.04.2009 – втратила чинність на підставі Постанови КМ № 603 (603 – 2009-п) від 05.06.2009}.

Кошти на оплату праці офіційних опонентів, їх відрядження, друкування автореферату може надати та організація, де працює чи до якої прикріплений здобувач. Норми оплати праці офіційних опонентів визначають МОНмолодьспорт і Мінсоцполітики. {Абзац третій пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 955 (955 – 2011-п) від 12.09.2011}

11. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.

Дисертація, що має прикладне значення, додатково до основного тексту повинна містити відомості та документи, що підтверджують практичне використання отриманих здобувачем результатів – впровадження у виробництво, достатню дослідно-виробничу перевірку, отримання нових кількісних і якісних показників, суттєві переваги запропонованих технологій,

зразків продукції, матеріалів тощо, а дисертація, що має теоретичне значення, – рекомендації щодо використання наукових висновків.

Теми дисертацій пов'язуються, як правило, з напрямками основних науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів або наукових установ і затверджуються вченими (науково-технічними) радами для кожного здобувача окремо з одночасним призначенням наукового консультанта в разі підготовки докторської чи наукового керівника в разі підготовки кандидатської дисертації.

Мови у дисертації використовуються згідно із законодавством.

12. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук є кваліфікаційною науковою працею, обсяг основного тексту якої становить 11 – 13, а для суспільних і гуманітарних наук – 15 – 17 авторських аркушів, оформлених відповідно до державного стандарту.

Докторська дисертація:

повинна містити наукові положення та науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, що розв'язують важливу наукову або науково-прикладну проблему і щодо яких здобувач є суб'єктом авторського права;

може бути подана до захисту за однією або двома спеціальностями однієї галузі науки і повинна відповідати за кожною спеціальністю вимогам, зазначеним в абзаці третьому цього пункту.

У разі коли дисертація виконана за двома спеціальностями, а спеціалізована вчена рада, до якої подана дисертація, має право проводити захист дисертацій лише за однією з них, то за відсутності в Україні спеціалізованих вчених рад з правом проведення захисту дисертацій за такими двома спеціальностями з дозволу МОНмолодьспорту може проводитися разовий захист. Порядок формування складу спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту встановлює МОНмолодьспорт.

Наукові положення і результати, які виносилися на захист у кандидатській дисертації здобувача наукового ступеня доктора наук, не можуть повторно виноситися на захист у його докторській дисертації. Ці положення і результати можуть бути наведені лише в оглядовій частині докторської дисертації.

13. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук є кваліфікаційною науковою працею, обсяг основного тексту якої становить 4,5 – 7, а для суспільних і гуманітарних наук – 6,5 – 9 авторських аркушів, оформлених відповідно до державного стандарту.

Кандидатська дисертація:

повинна містити нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі науки;

подається до захисту лише за однією спеціальністю.

14. Основні наукові результати дисертації повинні відображати особистий внесок здобувача в їх досягнення та обов'язково бути опубліковані ним у формі наукових монографій, посібників (для дисертацій з педагогічних наук) чи статей у наукових (зокрема електронних) фахових виданнях України або інших держав. Перелік наукових фахових видань України затверджує МОНмолодьспорт.

До опублікованих праць, які додатково відображають наукові результати дисертації, належать дипломи на відкриття; патенти і авторські свідоцтва на винаходи, державні стандарти, промислові зразки, алгоритми та програми, що пройшли експертизу на новизну; рукописи праць, депонованих в установах державної системи науково-технічної інформації та анотованих у наукових журналах; брошури, препринти; технологічні частини проектів на будівництво, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення підприємств; інформаційні карти на нові матеріали, що внесені до державного банку даних; друковані тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, шкіл тощо.

Повноту викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях здобувача визначає спеціалізована вчена рада.

Мінімальну кількість та обсяг публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій, визначає МОНмолодьспорт.

Апробація матеріалів дисертації на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах, школах тощо обов'язкова.

15. Докторська і кандидатська дисертації супроводжуються окремими авторефератами обсягом відповідно

1,3 – 1,9 і 0,7 – 0,9 авторського аркуша, які подаються державною мовою. Вимоги до оформлення автореферату встановлює МОНмолодьспорт.

Автореферат дисертації видається друкарським способом з обов'язковим зазначенням вихідних відомостей видання у кількості, визначеній спеціалізованою вченою радою, і надсилається членам спеціалізованої вченої ради та заінтересованим організаціям не пізніше ніж за місяць до

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

захисту дисертації. Список адресатів визначає спеціалізована вчена рада, яка прийняла до захисту дисертацію. Перелік установ та організацій, яким обов'язково надсилається автореферат, визначає МОНмолодьспорт.

16. Якщо у дисертації використано ідеї або розробки, що належать співавторам, разом з якими опубліковані наукові праці, здобувач повинен відзначити цей факт у дисертації та в авторефераті з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску в такі праці або розробки.

У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторові якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело є підставою для порушення клопотання про позбавлення його наукового ступеня.

17. Здобувач наукового ступеня кандидата наук допускається до захисту дисертації після складення кандидатських іспитів. Перелік кандидатських іспитів визначає МОНмолодьспорт, яке здійснює контроль за їх складенням. {Абзац перший пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 955 (955 – 2011-п) від 12.09.2011}

Здобувач наукового ступеня кандидата наук, який не має повної вищої освіти в галузі науки, з якої підготовлено дисертацію, складає додаткові кандидатські іспити, перелік яких визначає спеціалізована вчена рада за програмами, затвердженими МОНмолодьспорт. Про дату складення додаткових кандидатських іспитів необхідно повідомити МОНмолодьспорт не пізніше ніж за місяць.

Наукові ступені в галузі медичних та ветеринарних наук можуть бути присуджені здобувачам, які мають відповідно повну вищу медичну та ветеринарну освіту. За окремими науковими спеціальностями, перелік яких визначає МОНмолодьспорт, наукові ступені в галузі медичних та ветеринарних наук можуть бути присуджені здобувачам, які мають повну вищу біологічну освіту. {Пункт 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 955 (955 – 2011-п) від 12.09.2011}

18. Організація, де виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач, проводить попередню експертизу дисертації та робить висновок про її наукову та практичну цінність. Висновок видається здобувачеві не пізніше ніж через два місяці після надходження для попередньої

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

експертизи кандидатської та не пізніше ніж через три місяці – докторської дисертації. Керівник організації несе персональну відповідальність за якість, об'єктивність і своєчасність підготовки висновку.

У разі відмови організації підготувати обґрунтований висновок здобувач має право звернутися до МОНмолодьспорту для визначення подальшої процедури захисту дисертації.

19. Спеціалізована вчена рада:

приймає для попереднього розгляду дисертацію за наявності супровідних документів за переліком, який визначає МОНмолодьспорт. Процедура попереднього розгляду дисертації регулюється положенням про спеціалізовані вчені ради;

має право приймати до розгляду докторську дисертацію не раніше ніж через два місяці, а кандидатську – не раніше ніж через місяць з дня розсилання виготовлювачем обов'язкових примірників видань, в яких опубліковано праці здобувача, що відображають основні результати дисертації;

приймає до захисту докторську дисертацію не пізніше ніж через три місяці після подання здобувачем усіх документів, а кандидатську – не пізніше ніж через два місяці.

Забороняється усувати недоліки, виявлені у дисертації спеціалізованою вченою радою після прийняття її до захисту, та в авторефераті – після його розсилання.

20. Спеціалізована вчена рада призначає для захисту дисертації офіційних опонентів з числа компетентних учених із спеціальності, за якою подано дисертацію, таким чином, щоб забезпечити незалежність експертизи.

Для розгляду докторської дисертації призначаються три офіційних опоненти – доктори наук, причому тільки один з них може бути членом спеціалізованої вченої ради, де проводитиметься захист, чи співробітником вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено спеціалізовану вчену раду.

Для розгляду кандидатської дисертації призначаються два офіційних опоненти, з яких один – доктор наук, а другий – доктор або кандидат наук, причому тільки один з них може бути членом спеціалізованої вченої ради, де проводитиметься захист, чи співробітником вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено спеціалізовану вчену раду.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Офіційними опонентами не можуть бути голови, заступники голів і вчені секретарі спеціалізованих вчених рад, в яких проводитиметься захист, наукові керівники,

співавтори опублікованих праць здобувача, а також ректори і проректори вищих навчальних закладів, керівники організацій та їх заступники, співробітники кафедр, лабораторій, секторів, відділів, де виконувалася дисертація, де працює здобувач або де проводилися науково-дослідні роботи, щодо яких здобувач є замовником або виконавцем (співвиконавцем).

Офіційні опоненти не можуть бути співробітниками однієї і тієї самої організації, а також членами президії та працівниками апарату МОНмолодьспорту. Члени експертних рад МОНмолодьспорту можуть бути призначені офіційними опонентами за виняткових обставин з дозволу МОНмолодьспорту.

21. Офіційний опонент на основі вивчення дисертації та праць, опублікованих за темою дисертації, подає до спеціалізованої вченої ради відгук, оформлений відповідно до вимог МОНмолодьспорту. У разі коли відгук не відповідає визначеним вимогам, спеціалізована вчена рада повертає його офіційному опоненту для доопрацювання або замінює офіційного опонента.

Копії письмових відгуків офіційних опонентів спеціалізована вчена рада видає здобувачеві не пізніше ніж за десять днів до захисту дисертації.

22. Про прийняття дисертації до захисту і призначення офіційних опонентів спеціалізована вчена рада надсилає до МОНмолодьспорту повідомлення за зразком, установленим МОНмолодьспортом.

Повідомлення про захист докторської і кандидатської дисертації публікується в офіційному друкованому виданні МОНмолодьспорту. {Абзац другий пункту 22 в редакції Постанови КМ № 955 (955 – 2011-п) від 12.09.2011}

23. Для ознайомлення наукової громадськості з доробком здобувача один примірник дисертації та два примірники автореферату не пізніше ніж за місяць до захисту передаються у бібліотеку того вищого навчального закладу або наукової установи, де спеціалізованою вченою радою прийнято дисертацію до захисту.

За бажанням здобувача спеціалізована вчена рада зобов'язана проводити захист дисертації за наявності негативних відгуків, проте, якщо два з них надійшли від офіційних опонентів, захист дисертації не проводиться, а рада приймає рішення про зняття її з розгляду.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

24. Прилюдний захист дисертації проводиться на засіданні спеціалізованої вченої ради, яке вважається правоможним у разі, коли в його проведенні взяло участь не менше ніж дві третини складу, а також не менше ніж чотири доктори наук з кожної спеціальності докторської і не менше ніж три доктори наук із спеціальності кандидатської дисертації.

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня вважається позитивним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів ради, які брали участь у засіданні.

25. Захист дисертації повинен мати характер наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь усі присутні на засіданні члени спеціалізованої вченої ради – доктори наук з кожної спеціальності, за якою виконано дисертацію.

Офіційні опоненти зобов'язані бути присутні на засіданні ради під час захисту дисертації. Якщо з поважної причини відсутній один з офіційних опонентів, то захист дисертації може проводитися за наявності позитивного відгуку відсутнього опонента. У такому разі на засіданні ради оголошується відгук відсутнього офіційного опонента і заслуховується виступ офіційного опонента, призначеного додатково керівництвом ради не пізніше ніж за три дні до засідання. Захист дисертації не проводиться, якщо таке призначення відбулося пізніше встановленого строку.

Захист дисертації не може проводитися у разі відсутності двох офіційних опонентів або офіційного опонента, який подав негативний відгук про дисертацію.

Після закінчення захисту дисертації спеціалізована вчена рада проводить таємне голосування щодо присудження наукового ступеня. Протокол лічильної комісії затверджується відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів ради, які брали участь у засіданні.

Здобувач має право за письмовою заявою зняти дисертацію з розгляду на засіданні спеціалізованої вченої ради до початку таємного голосування та у подальшому подати її до захисту як нову працю, крім випадків, зазначених у пункті 16 цього Порядку.

Процедура засідання спеціалізованої вченої ради для проведення захисту дисертації визначається положенням про ради.

26. Спеціалізована вчена рада надсилає МОНмолодьспорту у місячний строк після захисту перший примірник дисертації з двома примірниками її облікової картки та атестаційну справу здобувача наукового ступеня,

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

а електронний примірник – Українському інституту науково-технічної та економічної інформації.

Після прийняття МОНмолодьспортом рішення про видачу диплома доктора, кандидата наук перший примірник дисертації передається для зберігання до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Атестаційна справа здобувача наукового ступеня оформляється згідно з вимогами, що встановлені МОНмолодьспортом, і зберігається у спеціалізованій вченій раді протягом десяти років.

27. У разі прийняття спеціалізованою вченою радою негативного рішення щодо присудження наукового ступеня документи за визначеним МОНмолодьспортом переліком повертаються здобувачеві.

Відгуки про дисертацію та автореферат, стенограма (розшифрована і засвідчена фонограма) засідання та протокол голосування залишаються у спеціалізованій вченій раді. У разі потреби зазначені матеріали можуть бути надіслані за місцем повторного захисту.

Про негативне рішення щодо захисту дисертації спеціалізована вчена рада повідомляє МОНмолодьспорт у місячний строк з дня його прийняття. Одночасно надсилаються до МОНмолодьспорту автореферат і стенограма (розшифрована та засвідчена фонограма) засідання ради.

Дисертація, за результатами захисту якої прийнято негативне рішення, може бути подана до повторного захисту після доопрацювання не раніше ніж через рік. Дозвіл МОНмолодьспорту для повторного захисту не потрібний. У разі повторного захисту офіційні опоненти повинні бути повністю замінені.

28. Ректорам і проректорам вищих навчальних закладів, керівникам наукових установ та їх заступникам не дозволяється захищати дисертації у спеціалізованих вчених радах, утворених за місцем основної роботи зазначених осіб.

29. Контроль за науковим рівнем дисертацій, їх науковою та практичною цінністю, роботою спеціалізованих вчених рад, дотриманням єдиних вимог до здобувачів наукових ступенів, а також експертизу дисертацій здійснює МОНмолодьспорт за участю експертних рад.

Порядок роботи експертних рад визначається положенням про експертну раду, що затверджує МОНмолодьспорт.

Експертні ради відповідають за якість і об'єктивність підготовлених ними проектів атестаційних висновків щодо відповідності дисертацій ви-

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

могам цього Порядку, а рівня підготовки здобувачів – науковому ступеню доктора або кандидата наук.

У разі коли встановлено, що експертизу дисертації проведено неякісно, висновок спеціалізованої вченої ради недостатньо аргументований або порушено вимоги нормативно-правових актів з питань присудження наукового ступеня доктора і кандидата наук, МОНмолодьспорт готує проект атестаційного висновку щодо скасування рішення ради про присудження наукового ступеня, який подається на розгляд МОНмолодьспорту.

У разі потреби МОНмолодьспорт запрошує на засідання експертної ради здобувача, наукового керівника, керівника спеціалізованої вченої ради, де проводився захист дисертації, надсилає дисертацію та атестаційну справу здобувача для підготовки додаткового висновку (на колективне рецензування) у порядку, який встановлює МОНмолодьспорт, а також проводить повторну експертизу.

Скасування МОНмолодьспортом рішення спеціалізованої вченої ради щодо дисертаційної роботи тягне за собою вжиття відповідних заходів аж до зупинення діяльності ради на строк, що встановлюється МОНмолодьспортом.

Здобувач має право ознайомитися з атестаційним висновком тільки після його затвердження МОНмолодьспортом, копія якого видається МОНмолодьспортом у місячний строк на прохання здобувача.

30. Строк розгляду МОНмолодьспортом дисертації та атестаційної справи здобувача наукового ступеня доктора наук не повинен перевищувати шести місяців, а наукового ступеня кандидата наук – чотирьох місяців.

Будь-які пропозиції і заяви щодо додаткової оцінки дисертацій та атестаційних справ розглядаються МОНмолодьспортом до прийняття рішення МОНмолодьспортом.

За особливих обставин, які потребують більш тривалого строку для проведення експертизи дисертації, питання щодо його продовження вирішує в кожному конкретному випадку МОНмолодьспорт, про що інформується спеціалізована вчена рада.

Присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника

31. Вчене звання старшого наукового співробітника присвоюється докторам і кандидатам наук із стажем наукової роботи не менше трьох років, які працюють у вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації або на-

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

укових установах та організаціях до них прирівняних і зараховані після обрання за конкурсом чи в порядку атестації, зокрема за сумісництвом, на посади старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, головного наукового співробітника, доцента, професора, заступника завідуючого (начальника) та завідуючого (начальника) науково-дослідного відділу (відділення, сектору, лабораторії), завідуючого кафедрою або призначені на посади ректора, проректора з навчальної та наукової роботи, директора, заступника директора з наукової роботи, вченого секретаря, за умови успішної роботи на зазначених посадах не менше календарного року та опублікування за останні три роки у наукових фахових виданнях України або інших держав не менше п'яти наукових праць за відповідною спеціальністю, з них дві – без співавторів.

Вчене звання може бути присвоєно за спеціальністю, яка належить до іншої галузі науки, ніж галузь, у якій здобувачеві присуджено науковий ступінь кандидата наук, за умови, що опубліковані наукові праці містять отримані здобувачем нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для відповідної галузі науки.

32. Вчене звання старшого наукового співробітника присвоює МОНмолодьспорт на підставі рішення вченої (науково-технічної) ради вищого навчального закладу або наукової установи, яке приймається таємним голосуванням.

Засідання вченої (науково-технічної) ради є правоможним, якщо в його роботі взяло участь не менш як дві третини її складу. Рішення ради вважається прийнятним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів ради, які брали участь у засіданні.

33. Порядок оформлення атестаційної справи здобувача вченого звання старшого наукового співробітника встановлює МОНмолодьспорт.

Атестаційна справа здобувача вченого звання, що присвоюється особі, яка виконує роботу за закритою тематикою, комплектується нетаємними документами.

34. Строк розгляду МОНмолодьспортом атестаційної справи здобувача вченого звання старшого наукового співробітника не повинен перевищувати шести місяців.

Будь-які додаткові пропозиції щодо присвоєння вченого звання розглядаються до прийняття відповідного рішення МОНмолодьспортом.

За особливих обставин, які потребують більш тривалого строку розгляду атестаційної справи здобувача вченого звання старшого наукового співробітника, питання щодо його продовження вирішує МОНмолодьспорт, про що інформується здобувач.

Переатестація і нострифікація

35. Порівнянність (еквівалентність) кваліфікаційних документів державного зразка, які видають органи атестації інших держав, установлюється у процесі переатестації, що проводиться за дорученням МОНмолодьспорту спеціалізованими вченими радами.

Переатестація наукових і науково-педагогічних працівників – громадян України проводиться МОНмолодьспортом за клопотанням організації, де працює здобувач, з поданням документів відповідно до переліку, який визначає МОНмолодьспорт.

36. Нострифікація (визнання) дипломів про наукові ступені, виданих громадянам України в інших державах, проводиться МОНмолодьспортом згідно з міжнародними угодами та конвенціями.

Власники дипломів про наукові ступені, виданих органами атестації інших держав, набувають прав, що передбачені для власників відповідних дипломів, виданих МОНмолодьспортом, лише після проходження переатестації і нострифікації за процедурою, що встановлює МОНмолодьспорт.

Оформлення і видача дипломів і атестатів

37. Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукових ступенів доктора або кандидата наук набирає чинності з дня прийняття МОНмолодьспортом рішення про видачу відповідного диплома.

Рішення вченої (науково-технічної) ради про присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника набирає чинності з дня прийняття МОНмолодьспортом відповідного рішення.

38. Особам, що втратили диплом чи атестат, видається дублікат з новим порядковим номером.

У разі зміни особою прізвища (імені) диплом (атестат) на новий не обмінюється.

39. Порядок оформлення і видачі дипломів та атестатів, а також їх дублікатів визначає МОНмолодьспорт.

Позбавлення наукових ступенів і вченого звання старшого наукового співробітника

40. Особи, яким присуджено наукові ступені або присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника, можуть бути позбавлені цих ступенів і звання МОНмолодьспортом на підставі клопотань, поданих спеціалізованими вченими радами, де проводився захист дисертацій, або вченими науково-технічними радами, що подавали клопотання про присвоєння вченого звання. У разі припинення діяльності ради питання про порушення клопотання щодо позбавлення наукового ступеня або вченого звання розглядається іншими радами за дорученням МОНмолодьспорту.

Засідання ради вважається правоможним, якщо у його роботі взяло участь не менш як дві третини її складу. Рішення ради про позбавлення наукового ступеня або вченого звання вважається прийнятним, якщо за нього у результаті таємного голосування проголосувало не менш як три чверті членів ради, що взяли участь у засіданні.

Розгляд питання про обґрунтованість присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання, стосовно яких рішення прийняті понад десять років тому, органами атестації не проводиться, за винятком виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело.

Порядок розгляду питань про позбавлення наукових ступенів і вченого звання та перелік необхідних для цього документів визначає МОНмолодьспорт.

Розгляд апеляцій

41. На рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження (позбавлення) наукових ступенів установи, організації, здобувачі та інші особи можуть подати протягом двох місяців з дня захисту дисертації апеляцію (оскарження рішення) до відповідної спеціалізованої вченої ради або до МОНмолодьспорту.

Висновок спеціалізованої вченої ради та інші матеріали щодо розгляду апеляції подаються протягом 10 робочих днів після засідання спеціалізованої вченої ради до МОНмолодьспорту.

42. На рішення МОНмолодьспорту, пов'язані з присудженням (позбавленням) наукового ступеня, здобувач може подати апеляцію до МОНмолодьспорту не пізніше ніж через два місяці з дня його прийняття.

У цьому разі МОНмолодьспорт утворює із залученням фахівців відповідної галузі науки апеляційну комісію, яка готує рекомендації для МОНмолодьспорту.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

43. Рішення вченої (науково-технічної) ради щодо присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника може бути оскаржено у МОНмолодьспорті не пізніше ніж через два місяці з дня його прийняття.

Нове клопотання про присвоєння вченого звання може бути порушено не раніше ніж через один рік після прийняття рішення про відмову в його присвоєнні. Обов'язковою умовою подання повторного клопотання повинне бути опублікування нових наукових праць.

44. Постанова МОНмолодьспорту за результатами розгляду апеляції (оскарження) стосовно присудження (позбавлення) наукового ступеня або присвоєння вченого звання є остаточною.

45. Порядок розгляду апеляцій у спеціалізованих вчених радах та вчених (науково-технічних) радах визначає МОНмолодьспорт.

По закінченні строків, установлених у пунктах 41 – 43 цього Порядку, апеляції до розгляду МОНмолодьспорт не приймає.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 7 березня 2007 р. № 423

ПЕРЕЛІК
постанов Кабінету Міністрів України,
що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. № 644 (644 – 97-п) «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» (Офіційний вісник України, 1997 р., число 27, с. 105).

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 1998 р. № 1241 (1241 – 98-п) «Про внесення змін та доповнень до Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» (Офіційний вісник України, 1998 р., № 31, ст. 1189).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 1999 р. № 1336 (1336 – 99-п) «Про внесення змін і доповнень до Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» (Офіційний вісник України, 1999 р., № 30, ст. 1535).

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2001 р. № 229 (229 – 2001-п) «Про внесення змін до Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» (Офіційний вісник України, 2001 р., № 11, ст. 439).

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2004 р. № 161 (161 – 2004-п) «Про доповнення Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 6, ст. 331).

6. Пункт 2 постанови Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2004 р. № 1791 (1791 – 2004-п) «Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань професора і доцента» (Офіційний вісник України, 2005 р., № 1, ст. 28).

Додаток Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ

Міністерства освіти і науки, молоді та спорту
України

14.09.2011 № 1059

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
10 жовтня 2011 р.
за № 1170/19908

ПОЛОЖЕННЯ про спеціалізовану вчену раду

І. Загальні положення

1.1. Спеціалізована вчена рада (далі – рада) утворюється МОНмолодьспортом у вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації та наукових установах (далі – вищі навчальні заклади, наукові установи), що проводять фундаментальні та прикладні наукові дослідження, мають достатній рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення для підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації, за клопотанням центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких є вищі навчальні заклади та наукові установи, національних академій наук, а також вищих навчальних закладів та наукових установ, що належать до сфери управління МОНмолодьспорту.

МОНмолодьспорт приймає до розгляду клопотання про утворення спеціалізованих вчених рад з наданням права присудження наукових ступенів лише в одній галузі науки, крім випадків, коли у клопотанні зазначені наукові спеціальності, за якими передбачено присудження наукових ступенів у кількох галузях науки.

1.2. У клопотанні про утворення ради зазначаються:

- а) статус ради: рада для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук (далі – докторська рада) чи кандидата наук (далі – кандидатська рада);
- б) профіль ради (перелік спеціальностей і галузі науки, з якої рада має право проводити захист дисертацій);

в) потреба у створенні та доцільність функціонування ради в даному вищому навчальному закладі, науковій установі;

г) наявність докторантури при утворенні докторської ради або аспірантури при утворенні кандидатської ради;

г) наявність належних умов для роботи ради.

До клопотання додаються відомості про членів ради за формою, наведеною в додатку 1 до Положення.

Створюючи раду, МОНмолодьспорт установлює її статус, профіль, строк дії та затверджує її персональний склад.

1.3. Докторські ради можуть приймати до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

1.4. Зміну профілю ради та призначення голови ради здійснює МОНмолодьспорт у порядку, передбаченому абзацом першим пункту 1 розділу I цього Положення. Зміну складу ради МОНмолодьспорт проводить за клопотанням керівника вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій утворено раду.

У цьому випадку до клопотання додаються відомості про нових членів ради за формою, наведеною в додатку 1 до Положення.

1.5. Зі спеціальності, яка не входить до профілю ради, за відсутності в Україні ради з правом захисту за цією спеціальністю проводиться разовий захист дисертації за рішенням МОНмолодьспорту.

Голова ради разом з клопотанням про утворення спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту надсилає до МОНмолодьспорту пропозиції щодо додаткового введення до складу ради докторів наук – фахівців за спеціальністю дисертації та відомості про них за формою, наведеною в додатку 1 до Положення.

Для проведення разового захисту докторської (кандидатської) дисертації до складу ради додатково вводяться з правом голосу доктори наук з таким розрахунком, щоб загальна кількість присутніх на разовому захисті докторів наук з даної спеціальності була не меншою чотирьох осіб. Присутність докторів наук на засіданні ради обов'язкова.

У клопотанні про утворення спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту повинна бути обґрунтована доцільність розгляду дисертації саме в цій раді. До звернення додається один примірник автореферату, підготовлений за допомогою комп'ютерної техніки.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Якщо докторська дисертація виконана за двома спеціальностями, то дисертація за кожною спеціальністю повинна містити проведені автором дослідження, у яких отримано нові науково обґрунтовані результати в певній галузі науки, які в сукупності розв'язують важливу наукову або науково-прикладну проблеми і які раніше не захищалися. Зазначені спеціальності повинні належати одній галузі науки.

1.6. Кандидатська дисертація подається до захисту лише за однією спеціальністю.

1.7. Рада має право звертатися до вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій виконувалась робота, для отримання додаткових матеріалів, необхідних для повного, всебічного й об'єктивного розгляду дисертації та прийняття обґрунтованого рішення.

1.8. Робота ради має відкритий характер. Про її засідання інформується наукова громадськість. Обмеження щодо присутності на захисті дисертації будь-яких осіб не допускаються.

Здобувач має право ознайомитися з усіма матеріалами ради щодо захисту його дисертації, а також одержати кваліфіковану допомогу від голови ради, його заступника, вченого секретаря ради з усіх питань, пов'язаних із захистом дисертації.

1.9. У разі порушення радою вимог нормативно-правових актів з питань присудження наукового ступеня доктора чи кандидата наук МОНмолодьспорт скасовує прийняте радою рішення і може вжити до неї заходи в межах своєї компетенції, у тому числі до зупинення діяльності цієї ради.

II. Вимоги до персонального складу спеціалізованої вченої ради

2.1. Персональний склад ради формується з працівників наукових установ, вищих навчальних закладів, що проводять наукові дослідження. Членами ради можуть бути вчені, які активно проводять наукову роботу у відповідній галузі науки, а також іноземні фахівці з відповідної спеціальності у разі недостатньої кількості в Україні фахівців з цієї спеціальності та на підставі міжнародних угод і домовленостей.

Член ради повинен мати науковий ступінь з однієї із спеціальностей, за якими раді надано право присудження наукових ступенів. Введення до складу ради фахівців з інших спеціальностей має бути обґрунтованим.

Член ради, у якого спеціальність у дипломі про науковий ступінь відповідає одній із спеціальностей за профілем ради, за рішенням МОНмолодьспорту може представляти в цій раді другу спеціальність за умови наявності

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

сті в них опублікованих за останні п'ять років наукових статей, монографій з цієї спеціальності.

У разі відсутності в країні докторів наук з відповідної спеціальності МОНмолодьспорт приймає рішення про утворення ради шляхом залучення фахівців, які мають наукові статті, монографії з даної спеціальності.

2.2. Рада формується таким чином, щоб в її складі кількість штатних працівників наукової установи, вищого навчального закладу, в якому вона утворюється, становила дві третини від загальної кількості фахівців (з округленням до цілого числа в бік збільшення) з кожної спеціальності, за якою рада приймає дисертації до захисту.

Серед докторів наук, які входять до складу кандидатської ради, дві третини мають бути штатними працівниками наукової установи, вищого навчального закладу, в якому утворюється рада.

У разі відсутності в країні наукової установи, вищого навчального закладу з достатньою кількістю штатних працівників – докторів наук з окремих спеціальностей МОНмолодьспорт приймає рішення про утворення ради шляхом залучення фахівців, які не є штатними фахівцями наукової установи, вищого навчального закладу.

2.3. Членами докторських рад можуть бути тільки доктори наук. Ученим секретарем ради може бути кандидат наук.

2.4. Членами кандидатських рад можуть бути доктори та кандидати наук, при цьому кількість докторів наук повинна бути не менше ніж половина складу ради.

2.5. Склад докторської ради становить не менше шести докторів наук із кожної спеціальності за профілем ради, з них дві третини – доктори наук із даної спеціальності, які активно поводять наукову роботу і мають публікації у відповідній галузі науки, решта – фахівці, які мають наукові статті, монографії з даної спеціальності, опубліковані за останні п'ять років.

2.6. Склад кандидатської ради становить не менше п'яти фахівців з кожної спеціальності за профілем ради, серед них – не менше чотирьох докторів наук, з них дві третини – доктори наук з даної спеціальності, які активно проводять наукову роботу і мають публікації у відповідній галузі науки, решта – фахівці, які мають наукові статті, монографії з даної спеціальності, опубліковані за останні п'ять років.

2.7. Для введення фахівця до складу ради потрібна його письмова згода. Фахівець може входити до складу не більш як двох рад.

2.8. Рада формується у складі 15 – 25 осіб з рівномірним представництвом фахівців з кожної спеціальності.

2.9. Головою ради та заступником голови ради призначаються провідні вчені, доктори наук (із спеціальностей, за якими раді надано право присудження наукових ступенів), які є штатними працівниками наукової установи, вищого навчального закладу, в якому утворена рада.

Ученим секретарем ради призначається доктор або кандидат наук – фахівець за профілем ради, який є штатним працівником наукової установи, вищого навчального закладу, в якому утворена рада.

2.10. Члени ради, які пропустили протягом року більше половини її засідань, виводяться із складу ради за клопотанням керівника вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій утворено раду.

III. Попередній розгляд дисертації у спеціалізованій ученій раді

3.1. Рада приймає дисертацію для попереднього розгляду за наявності документів, визначених у переліку (додаток 2), і доручає комісії (не менше трьох осіб) з членів ради (фахівцям за профілем дисертації) подати висновок про науковий рівень дисертації, відповідність її профілю ради, про кількість і обсяг публікацій та про повноту опублікованих матеріалів дисертації, а також пропозиції щодо призначення офіційних опонентів, у тому числі іноземних фахівців з відповідної спеціальності, і на випадок разового захисту щодо поповнення ради науковцями відповідного профілю та щодо розсилання автореферату дисертації.

Рада приймає до розгляду докторську дисертацію не раніше ніж через два місяці, а кандидатську – не раніше ніж через місяць з дня розсилання виготовлювачами обов'язкових примірників видань, в яких опубліковано праці здобувача, що відображають основні результати дисертації.

3.2. Розглядаючи докторську дисертацію, комісія ради визначає, якою мірою в ній використані матеріали і висновки кандидатської дисертації здобувача.

Наукові положення і результати, які виносилися на захист у кандидатській дисертації, не можуть повторно виноситися на захист здобувачем наукового ступеня доктора наук у його докторській дисертації. Ці положення і результати можуть бути наведені лише в оглядовій частині докторської дисертації. Докторську дисертацію не може захищати здобувач, який не має наукового ступеня кандидата наук.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Комісія може залучати до підготовки проекту висновку фахівців кафедр, лабораторій та інших структурних підрозділів даної організації чи інших наукових установ. Комісія визначає фахові семінари для апробації дисертації.

3.3. У разі позитивного висновку комісії рада приймає рішення про прийняття дисертації до захисту.

Рішення ради про прийняття дисертації до захисту вважається позитивним, якщо за нього в результаті відкритого голосування висловились більш як половина присутніх на засіданні членів ради.

3.4. У разі негативного висновку комісії рада не приймає дисертацію до захисту і видає здобувачеві витяг з протоколу засідання ради з мотивуванням відмови у прийнятті дисертації до захисту та повертає всі подані матеріали.

За бажанням здобувача рада повинна прийняти до захисту дисертацію, якщо вона відповідає профілю ради.

3.5. Попередній розгляд дисертацій у раді не повинен тривати понад два місяці для кандидатської і три місяці для докторської дисертації з дня подання документів.

3.6. Рада приймає дисертацію до захисту та призначає офіційних опонентів, затверджує додатковий список установ і організацій, до яких обов'язково надсилаються автореферати, дозволяє друкувати автореферат і за потреби порушує клопотання перед МОНмолодьспортом про додаткове введення в установленому порядку до складу ради науковців відповідного профілю.

Про прийняття дисертації до захисту рада надсилає до МОНмолодьспорту повідомлення, в якому зазначаються відомості про наукового керівника та призначених офіційних опонентів.

Повідомлення про захист докторських і кандидатських дисертацій публікуються в офіційному друкованому виданні МОНмолодьспорту.

Захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора чи кандидата наук проводиться не раніше ніж через місяць після опублікування такого повідомлення.

Якщо з об'єктивних причин засідання ради у призначений день не може відбутися, то рада має право призначити нову дату захисту дисертації, але не раніше ніж через місяць після опублікування повідомлення, поінформу-

вавши про це МОНмолодьспорт, установи та організації, яким було розіслано автореферат.

3.7. Автореферат із зазначенням адреси, дати і часу захисту розсилають не пізніше ніж за місяць до захисту за переліком установ і організацій, до яких обов'язково надсилаються автореферати дисертацій, затвердженим МОНмолодьспортом в установленому порядку, і за додатковим списком, затвердженим радою, який включає ради, наукові установи, вищі навчальні заклади за профілем дисертації та відомих фахівців у даній галузі науки.

Виправлення в дисертації недоліків, виявлених радою після того, як дисертацію було прийнято до захисту, та в авторефераті після його розсилання заборонено.

3.8. Офіційний опонент на основі вивчення дисертації та праць, опублікованих за темою дисертації, подає до ради відгук, у якому визначаються ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях, а також робить висновок про відповідність дисертації вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2007 № 423 (423 – 2007-п) (далі – Порядок).

Офіційний опонент відповідає за об'єктивність і якість підготовленого ним відгуку. Рада має право повернути офіційному опонентові для доопрацювання відгук, якщо він не відповідає вказаним вимогам, або замінити офіційного опонента.

Копії письмових відгуків офіційних опонентів рада видає здобувачеві не пізніше ніж за десять днів до захисту дисертації.

3.9. Прилюдний захист дисертації відбувається на засіданні спеціалізованої вченої ради, яке вважається правоможним, якщо в його проведенні взяла участь не менш як дві третини її складу, а також за умови обов'язкової участі не менш як чотирьох докторів наук з кожної спеціальності докторської дисертації і не менш як трьох докторів наук зі спеціальності кандидатської дисертації.

За бажанням здобувача рада зобов'язана призначити захист дисертації і за наявності негативних відгуків. Якщо наявні два негативні відгуки від офіційних опонентів, то захист дисертації не проводиться і рада приймає рішення про зняття її з розгляду.

Про зняття дисертації з розгляду рада повідомляє МОНмолодьспорт і надсилає до Міністерства автореферат дисертації разом з копіями відгуків офіційних опонентів.

Здобувачеві рада повертає документи за переліком документів, які повертаються здобувачу, за результатами захисту дисертації якого спеціалізованою вченою радою прийнято негативне рішення (за винятком одного примірника дисертації, який зберігається в раді протягом десяти років).

IV. Засідання спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації

4.1. Рада проводить не більш як 12 засідань на рік. У разі потреби засідання можуть проводитися сесійно. На одному засіданні може проводитися захист не більше двох дисертацій, з яких тільки одна може бути докторською дисертацією.

Засідання записується на фонограму. Розшифрована фонограма є стенограмою засідання ради. Фонограма зберігається в раді до прийняття МОНмолодьспортом остаточного рішення.

4.2. Засідання ради для захисту дисертації проводиться під керівництвом голови ради, а за його відсутності – заступника голови ради.

Голова (заступник голови) ради не може бути головуючим на засіданні, якщо проводиться захист дисертації, щодо якої він є науковим керівником чи консультантом. У такому разі головуючим на засіданні обирається член ради – штатний співробітник вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій утворена рада, про що обов'язково робиться запис у стенограмі засідання ради.

Близькі особи керівників ради та вищого навчального закладу чи наукової установи, у якій утворена рада, свої дисертації подають на розгляд рад інших вищих навчальних закладів чи наукових установ.

4.3. Учений секретар ради не може виконувати свої обов'язки на засіданні ради, на якому розглядається дисертація здобувача, щодо якої він є науковим керівником чи консультантом.

У такому разі, а також на час відсутності вченого секретаря виконання його обов'язків покладається на одного із членів ради – штатного працівника вищого навчального закладу чи наукової установи. Призначення оформлюється наказом керівника вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій утворена рада. У наказі зазначається строк повноважень (до трьох місяців) виконуючого обов'язки вченого секретаря. Один примірник наказу надсилається до МОНмолодьспорту.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

4.4. Якщо один з офіційних опонентів відсутній з поважної причини, то захист дисертації може відбутися за умови його позитивного відгуку. У цьому разі на засіданні ради оголошують відгук відсутнього опонента і заслуховують виступ додаткового офіційного опонента, призначеного додатково керівництвом ради не пізніше ніж за три дні до захисту дисертації та відгук якого долучається до матеріалів атестаційної справи.

Захист дисертації не проводиться, якщо:

одночасно відсутні голова і заступник голови;

відсутні два офіційні опоненти;

відсутній опонент, який подав негативний відгук на дисертацію;

призначення додаткового офіційного опонента відбулося пізніше встановленого строку.

4.5. Засідання ради для захисту дисертації проводиться державною мовою за такою процедурою:

до відкриття засідання члени ради мають бути ознайомлені з проектом висновку щодо дисертації, підготовленим комісією ради;

головуючий за даними реєстраційної картки присутності членів спеціалізованої вченої ради за формою, наведеною у додатку 3 до Положення, інформує членів ради про правоможність зібрання і за наявності квorumу відкриває засідання;

головуючий інформує членів ради про погоджену зі здобувачем мову захисту дисертації;

оголошуються порядок денний, назва дисертації, відомості про офіційних опонентів;

учений секретар доповідає про подані здобувачем документи та про їх відповідність вимогам, установленим законодавством;

здобувач викладає основні положення дисертації та відповідає на запитання, подані усно чи письмово;

виступ наукового керівника (консультанта);

учений секретар оголошує висновок організації, де виконувалась дисертація або до якої був прикріплений здобувач, відгуки на дисертацію про її наукову і практичну цінність і на автореферат;

здобувач відповідає на зауваження, які містяться у відгуках;

виступ офіційних опонентів;

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

після виступу кожного опонента здобувачеві надають слово для відповіді;
після кожного виступу здобувача для відповіді на зауваження офіційних опонентів головуючий пересвідчується, чи задоволений опонент цією відповіддю;

прилюдне обговорення дисертації, у якому мають право взяти участь усі присутні на засіданні; члени ради – доктори наук зі спеціальності, за якою підготовлена дисертація, повинні під час засідання обов'язково встановити рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв'язання наукової проблеми чи у вирішення конкретного наукового завдання, обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших учених із зазначених у дисертації наукових проблем чи наукових завдань та їх порівнянність з результатами наукових досліджень здобувача;

прикінцеве слово здобувача;

вибори лічильної комісії для проведення таємного голосування;

таємне голосування членів ради щодо присудження здобувачеві наукового ступеня;

оголошення результатів таємного голосування (рішення вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як три чверті від кількості присутніх на засіданні членів ради);

затвердження протоколу лічильної комісії простою більшістю голосів членів ради, присутніх на засіданні. Підставою для незатвердження протоколу лічильної комісії може бути лише виявлене порушення процедури голосування. У разі незатвердження протоколу лічильної комісії рада проводить повторне голосування;

обговорення проекту та прийняття висновку ради;

головуючий оголошує рішення ради щодо присудження здобувачу наукового ступеня з відповідної галузі науки та за відповідною спеціальністю.

4.6. При позитивному рішенні щодо присудження наукового ступеня приймається висновок ради шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради. У висновку повинні бути викладені найсуттєвіші наукові результати, які одержав здобувач особисто, оцінка їх достовірності та новизни, значення для теорії і практики та рекомендації щодо використання, а також вказується, яким вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника (423 – 2007-п) відповідає дисертація.

На цьому захист дисертації вважається закінченим.

4.7. Здобувач має право зняти дисертацію з розгляду за письмовою заявою, поданою на засіданні ради до початку таємного голосування. У такому разі здобувачеві повертаються документи, які він подав до ради, за винятком заяви, одного примірника дисертації та автореферату.

Якщо рада встановила, що здобувач використав ідеї та розробки, текстові запозичення, наукові результати та матеріали інших авторів без посилання на джерело, то рада знімає дисертацію з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту. У цьому разі заява про зняття дисертації з розгляду не приймається, а до МОНмолодьспорту надсилається рішення ради разом з авторефератом і стенограмою засідання.

Атестаційна справа здобувача наукового ступеня та дисертація, які розглядаються у МОНмолодьспорті, не можуть бути зняті з розгляду здобувачем чи відкликані радою, у якій відбувся захист дисертації.

4.8. Рада протягом місяця після захисту надсилає до МОНмолодьспорту перший та електронний примірники докторської (кандидатської) дисертації з двома примірниками облікової картки дисертації за встановленою відповідно до законодавства формою та атестаційну справу здобувача наукового ступеня, що забезпечує вчений секретар ради.

Електронний примірник захищеної докторської (кандидатської) дисертації надсилається до Українського інституту науково-технічної та економічної інформації (далі – УкрІНТЕІ) (01171, м. Київ, вул. В. Антоновича, 180).

Після ухвалення МОНмолодьспортом рішення про видачу здобувачеві диплома доктора (кандидата) наук примірник дисертації передається на зберігання до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3).

Атестаційна справа здобувача наукового ступеня зберігається в раді згідно з переліком документів (додаток 4) протягом десяти років.

Атестаційна справа здобувача оформляється державною мовою згідно з переліком документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня доктора наук, яка подається до МОНмолодьспорту (додаток 5), та переліком документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня кандидата наук, яка подається до МОНмолодьспорту (додаток 6).

Обкладинка атестаційної справи, супровідний лист, рішення ради щодо присудження здобувачу наукового ступеня, відомості про офіційних

опонентів, реєстраційно-облікова картка та опис документів атестаційної справи оформляються згідно з додатками 7 – 12 до Положення.

Атестаційна справа, оформлена з порушенням установлених вимог, до розгляду МОНмолодьспортом не приймається.

4.9. Про негативне рішення ради щодо присудження наукового ступеня повідомляють МОНмолодьспорт протягом місяця з дня його прийняття, надсилаючи атестаційну справу, оформлену згідно з переліком документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня, за результатами захисту дисертації якого спеціалізованою вченою радою прийнято негативне рішення (додаток 13). Здобувачеві, за результатами захисту дисертації якого спеціалізованою вченою радою прийнято негативне рішення, повертаються документи за встановленим переліком (додаток 14).

Дисертація, за результатами захисту якої рада прийняла негативне рішення, може бути подана до повторного захисту після доопрацювання не раніш як через рік з дати такого рішення.

До повторного захисту може бути також подана дисертація, за результатами захисту якої МОНмолодьспортом скасовано рішення ради про присудження автору наукового ступеня. У цьому випадку дисертація після доопрацювання подається до іншої ради не раніш як через рік з дати прийняття рішення МОНмолодьспортом.

При повторному захисті склад офіційних опонентів повинен бути повністю змінений.

4.10. Якщо висновок ради недостатньо аргументований, то МОНмолодьспорт може повернути його до ради для доопрацювання або надіслати на додатковий розгляд до іншої ради чи наукової установи. У цьому разі участь здобувача не обов'язкова.

4.11. Після закінчення строку повноважень рада протягом двох тижнів подає до МОНмолодьспорту звіт про роботу спеціалізованої вченої ради за формою, наведеною у додатку 15 до Положення.

Рада подає щорічні звіти про свою роботу до вченої ради вищого навчального закладу, наукової установи, в якій вона утворена.

V. Таємне голосування та робота лічильної комісії

5.1. Лічильна комісія (не менше трьох осіб) обирається відкритим голосуванням більшістю від кількості присутніх на засіданні членів ради.

5.2. Після завершального слова здобувача лічильна комісія видає членам ради під розпис заготовлені бюлетені для таємного голосування за формою, наведеною у додатку 16 до Положення.

Члени ради, які запізнилися на початок захисту дисертації або залишили засідання до його закінчення, у визначенні кворуму і в таємному голосуванні участі не беруть, що забезпечується головою на засіданні ради.

Здобувач, який захищає дисертацію в раді, членом якої він є, участі в голосуванні не бере і до списку членів ради на даному засіданні не вноситься.

Член ради висловлює свою думку щодо дисертації, викреслюючи в графі бюлетеня «Результати голосування» одне з двох запропонованих визначень: «згоден» чи «не згоден» і опускає бюлетень в опечатану урну.

5.3. Члени лічильної комісії відкривають урну, підраховують бюлетені й складають за наслідками голосування протокол засідання лічильної комісії за формою, наведеною у додатку 17 до Положення.

Нероздані бюлетені залишаються в лічильній комісії з відповідною поміткою, зробленою до початку таємного голосування, про що зазначається в протоколі. Бюлетені, що не дають змоги виявити думку члена ради, який взяв участь у голосуванні, вважаються недійсними, про що також зазначається в протоколі лічильної комісії.

Після оформлення протоколу про результати голосування лічильна комісія печатає всі бюлетені й додає їх до свого протоколу, який затверджується відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів ради, які брали участь у засіданні.

VI. Розгляд дисертації, надісланої до спеціалізованої вченої ради для додаткового розгляду (колективного рецензування)

6.1. Дисертацію, яку надіслано МОНмолодьспортом до ради для додаткового розгляду (колективного рецензування), разом з атестаційною справою рада повинна розглянути протягом двох місяців з дня її одержання. Рада з числа своїх членів утворює комісію, доручає їй ознайомитися з дисертацією та матеріалами атестаційної справи і подати проект відгуку або висновку щодо дисертації, а також дати оцінку критичним зауваженням, висловленим на попередніх етапах розгляду, у тому числі щодо наявності чи відсутності текстових запозичень.

Якщо дисертацію надіслано для додаткового розгляду (колективного рецензування) з метою підготовки відгуку, то вона розглядається без участі

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

здобувача. Відгук про дисертацію, підписаний всіма членами комісії, разом із супровідним листом за підписом голови та вченого секретаря спеціалізованої вченої ради, дисертацією та атестаційною справою надсилаються до МОНмолодьспорту.

Якщо дисертацію надіслано для додаткового розгляду (колективного рецензування) з метою поглибленого аналізу, то вона розглядається обов'язково у присутності здобувача. У разі неявки здобувача на засідання без поважної причини спеціалізована вчена рада дисертацію без нього не розглядає.

Якщо здобувач завчасно повідомить, що не може взяти участі в засіданні з поважної причини, то засідання ради переноситься.

6.2. Відкриваючи засідання ради, голова ради за даними реєстраційної картки присутності членів спеціалізованої вченої ради за встановленою законодавством формою сповіщає членів ради про правоможність засідання та інформує їх про перебіг розгляду дисертації, поданої на додатковий розгляд (колективне рецензування) для поглибленого аналізу.

Присутність членів ради (із зазначенням їх спеціальності) обов'язково слід занотувати у протоколі засідання.

У засіданні також можуть брати участь опоненти та інші особи, яких у разі потреби запрошує рада.

6.3. Після виступу вченого секретаря, який коротко доповідає про основний зміст документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня, надається слово здобувачу. Він викладає суть та основні положення дисертації і відповідає на усні та письмові запитання.

6.4. Обговоривши дисертацію та висновок комісії з попереднього розгляду щодо неї, рада бюлетенями за формою, наведеною у додатку 16 до Положення, проводить таємне голосування. Рішення ради вважається позитивним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів ради, що взяли участь у засіданні. Протокол лічильної комісії затверджується відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради.

6.5. Після затвердження протоколу лічильної комісії рада відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради приймає висновок додаткового розгляду (колективного рецензування).

На цьому засідання ради вважається закінченим.

6.6. Підписані головою і вченим секретарем ради стенограма (розшифрована фонограма), висновок додаткового розгляду (колективного рецензування), у якому наводяться результати таємного голосування, разом з дисертацією та атестаційною справою протягом місяця надсилаються до МОНмолодьспорту.

VII. Проведення засідання спеціалізованої вченої ради для переатестації вченого

7.1. Дисертація вченого, надіслана до ради разом з атестаційною справою для переатестації вченого, якому присуджено науковий ступінь в іншій державі, розглядається радою протягом двох місяців.

7.2. Якщо спеціальність, за якою захищена дисертація, не узгоджується зі спеціальностями, з яких раді надано право приймати дисертації до захисту, то надсилання дисертації для переатестації є одночасно наданням права на проведення разового захисту дисертації за іншою спеціальністю.

7.3. Рада з числа своїх членів створює комісію, доручає їй ознайомитися з дисертацією та матеріалами атестаційної справи і подати висновок.

На засідання ради запрошується вчений, який має право перед засіданням ради ознайомитися з попередніми висновками комісії, дати додаткові пояснення щодо матеріалів дисертації та атестаційної справи. У разі неявки вченого на засідання без поважної причини спеціалізована вчена рада розглядає дисертацію без нього.

У засіданні можуть брати участь інші особи, яких за потреби запрошує рада. Присутність членів ради (із зазначенням їх спеціальності) обов'язково слід занотувати у протоколі засідання.

7.4. Відкриваючи засідання ради, голова на підставі реєстраційної картки присутності членів спеціалізованої вченої ради за формою, наведеною у додатку 3 до Положення, сповіщає членів ради про правоможність засідання та інформує членів ради про хід розгляду дисертації, отриманої для переатестації.

7.5. Учений секретар доповідає основний зміст документів атестаційної справи.

Далі оголошується висновок комісії.

Потім вчений викладає суть та основні положення дисертації і відповідає на усні та письмові запитання.

Після цього мають право виступати всі присутні на засіданні ради. Наприкінці дискусії вченому надається завершальне слово.

7.6. Якщо при переатестації вченого, який одержав в іншій державі диплом доктора наук, не маючи наукового ступеня кандидата наук, рада встановить, що дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук не відповідає вимогам пункту 12, а відповідає вимогам пункту 13 Порядку (423 – 2007-п), то рада переатестовує вченого на науковий ступінь кандидата наук.

7.7. Після закінчення дискусії рада проводить таємне голосування бюлетенями за формою, наведеною у додатку 16 до Положення. Рішення ради вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як три чверті членів ради, що взяли участь у засіданні. Протокол лічильної комісії затверджується відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради.

Після затвердження протоколу лічильної комісії рада відкритим голосуванням більшістю присутніх на засіданні членів ради приймає рішення щодо переатестації.

7.8. Підписані головою і вченим секретарем ради стенограма та рішення щодо переатестації вченого разом з дисертацією та атестаційною справою в тритижневий строк надсилаються до МОНмолодьспорту.

7.9. Вчений має право за письмовою заявою зняти дисертацію з розгляду у процесі переатестації до початку таємного голосування у раді, крім випадків виявлення у дисертації текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело. У такому випадку вчений переатестації не підлягає.

VIII. Засідання спеціалізованої вченої ради для розгляду питань про позбавлення наукових ступенів

8.1. Питання про позбавлення наукового ступеня порушується у випадку, коли до ради надійшли матеріали, які дають для цього підставу. Голова ради доручає комісії з членів ради перевірити такі матеріали щодо обґрунтованості справи. У разі потреби рада запитує у відповідних наукових установ, вищих навчальних закладів додаткові матеріали.

За наслідками перевірки комісія складає висновок, який подається на розгляд ради.

8.2. Рада повинна протягом місяця розглянути матеріали, які підготувала комісія.

8.3. Засідання ради проводиться у присутності особи, про позбавлення наукового ступеня якої порушується питання та яка повідомляється про це не пізніше як за 10 днів до засідання.

Якщо вказана особа відмовляється з'явитися на засідання ради без поважних причин або якщо викликати її неможливо, то рада приймає рішення про проведення засідання без неї.

Якщо вказана особа завчасно повідомить, що не може взяти участі в засіданні з поважної причини, то засідання ради переноситься.

8.4. Відкриваючи засідання ради, голова інформує членів ради про можливість засідання й оголошує розгляд питання. З доповіддю від комісії виступає член ради, який входив до її складу. Потім слово надається особі, про позбавлення наукового ступеня якої порушено питання, після чого можуть виступати всі присутні на засіданні ради.

8.5. Після обговорення рада проводить таємне голосування про позбавлення наукового ступеня. Голосування проводиться бюлетенями за формою, наведеною у додатку 16 до Положення. Рішення ради про позбавлення наукового ступеня вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті від кількості членів ради, які взяли участь у засіданні.

Після затвердження протоколу лічильної комісії рада, спираючись на результати таємного голосування, відкритим голосуванням більшістю голосів членів ради, які взяли участь у засіданні, приймає текст рішення з чітко сформульованим висновком про наявність чи відсутність підстав для порушення перед МОНмолодьспортом клопотання щодо позбавлення наукового ступеня.

8.6. Результати таємного голосування і рішення ради оголошуються особі, щодо якої ставилося питання про позбавлення наукового ступеня.

8.7. Якщо рада прийняла рішення клопотати перед МОНмолодьспортом про позбавлення особи наукового ступеня, то до МОНмолодьспорту протягом трьох тижнів надсилають підписані головою і вченим секретарем протокол засідання ради і рішення, в якому наводяться результати таємного голосування. Вказані матеріали надсилають до МОНмолодьспорту і в тому випадку, коли МОНмолодьспортом дано доручення раді розглянути питання про позбавлення наукового ступеня.

ІХ. Проведення засідання спеціалізованої вченої ради для розгляду апеляції

9.1. При надходженні до ради апеляції голова ради доручає комісії з членів ради вивчити її аргументованість та підготувати проект висновку.

Розгляд апеляції в раді не повинен тривати понад місяць, причому в разі потреби проводиться позапланове засідання.

9.2. На засідання ради запрошується автор апеляції, про що він повідомляється не пізніше як за 10 днів до засідання.

У разі неявки автора апеляції з поважної причини засідання переноситься. Якщо автор апеляції не з'явився на засідання ради без поважної причини, то засідання проводиться без нього.

Присутність членів ради (із зазначенням їх спеціальності) обов'язково занотовується у протоколі засідання.

9.3. Відкриття засідання ради починається повідомленням голови про правоможність засідання.

Потім голова ради оголошує розгляд апеляції і надає слово вченому секретареві для її зачитування. Після цього один з членів комісії доповідає про результати роботи комісії і пропонує проект висновку. Далі мають право виступати всі присутні.

9.4. Після закінчення дискусії рада приймає рішення шляхом таємного голосування. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті присутніх на засіданні членів ради. Висновок приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів ради, які взяли участь у засіданні.

Підписані головою і вченим секретарем ради стенограма і текст висновку щодо розгляду апеляції, у якому наводяться результати голосування, разом з текстом апеляції протягом 10 робочих днів надсилаються до МОН-молодьспорту. Директор Департаменту атестації кадрів

В. Бондаренко

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 1

до Положення про спеціалізовану вчену раду

ВІДОМОСТІ

про членів спеціалізованої вченої ради для захисту дисертацій н
на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук

за спеціальностями _____
(шифри, назви спеціальностей та галузей наук)

В _____
(повне найменування наукової установи чи вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації, підпорядкування, адреса для надсилання кореспонденції, телефон)

№ з/п	Прізвище, ім'я, батькові	Рік народження	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр спеціальності, за якою захищена дисертація, із значенням шифру спеціальності, в яку вона трансформована, рік присудження	Учене звання, (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Шифр спеціальності в раді	Основні праці (назви трьох наукових монографій, опублікованих за спеціальністю, за якою фахівця рекомендується включити до складу ради)	Членство в інших спецрадах (шифр ради, установа, у якій створена рада)
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Директор (ректор) _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Печатка _____ Дата _____

Примітки:

1. На початку списку подаються відомості про голову ради, заступника голови, вченого секретаря (ці посади вказуються в дужках після прізвища, імені та по батькові), а далі подаються відомості про членів ради за абеткою.

2. У графах 5,6,7 спеціальності вказуються за чинним Переліком наукових спеціальностей. Якщо науковий ступінь (графа 5) або вчене звання (графа 6) присуджено (присвоєно) після 1 вересня 1992 року, то у відповідній графі вказується країна, атестаційним органом якої видано диплом (атестат).

3. До МОНмолодьспорту надсилається перший примірник «Відомостей».

4. У графі 8 наводять назви праць, опублікованих за останні п'ять років.

ПЕРЕЛІК
документів, які подає до спеціалізованої вченої ради
здобувач наукового ступеня

1. Заява на ім'я голови спеціалізованої вченої ради про прийняття дисертації до розгляду, в якій необхідно зазначити, чи вперше захищається ця дисертація.

2. Ксерокопія першої сторінки паспорта здобувача (2 примірники).

3. Особова картка (форма П-2ДС), затверджена наказом Міністерства статистики України від 26.12.95 № 343 (з0484 – 95), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.95 за № 484/1020, з відомостями станом на час подання документів до спеціалізованої вченої ради, засвідчена підписом керівника кадрової служби та печаткою за основним місцем роботи, з фотокарткою, на якій проставлена печатка цієї установи (2 примірники).

4. Копія диплома магістра (спеціаліста) (2 примірники).

У разі якщо документ про вищу освіту виданий навчальним закладом іноземної держави, то додатково надаються переклад документа українською мовою, засвідчений нотаріально, та копія довідки про визнання іноземного документа про освіту, виданої МОНмолодьспортом (2 примірники).

Копія свідоцтва про зміну імені (2 примірники) (у разі зміни здобувачем імені).

5. Посвідчення про складання кандидатських іспитів за формою, визначеною Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.99 № 309 (309 – 99-п).

6. Витяг з наказу про зарахування до аспірантури, засвідчений в установленому порядку, у випадку якщо здобувач наукового ступеня кандидата наук навчався в аспірантурі.

7. Копія диплома про науковий ступінь кандидата наук (2 примірники) (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

У разі якщо документ про науковий ступінь виданий уповноваженим органом іноземної держави, з якою підписана міжнародна угода про взаємовиз-

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

нання документів про наукові ступені, і легалізований, якщо інше не передбачено міжнародними угодами та конвенціями, то додатково подають переклад документа українською мовою, нотаріальнозасвідчений (для іноземців).

8. Висновок про наукову і практичну цінність дисертації, виданий організацією, де виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач (2 примірники).

Висновок оформлюється як витяг з протоколу засідання кафедри (міжкафедрального семінару), лабораторії, відділу, підписується завідувачем кафедри (керівником семінару), лабораторії, відділу, як правило, доктором наук, затверджується керівником наукової установи, вищого навчального закладу і скріплюється печаткою. У висновку поряд з іншими аспектами характеристики дисертації та особистості здобувача має бути зазначено, ким і коли була затверджена тема дисертації, визначено конкретний персональний внесок здобувача до всіх наукових праць, опублікованих із співавторами. Висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень (для здобувачів наукових ступенів з медичних, біологічних та ветеринарних наук).

Висновок чинний протягом одного року з дня його затвердження до моменту подання дисертації до розгляду у спеціалізовану вчену раду.

9. Відгук наукового керівника (наукового консультанта) з оцінкою здобувача та його роботи у процесі підготовки дисертації, засвідчений печаткою за основним місцем роботи наукового керівника (наукового консультанта).

Оригінали документів, копії яких подаються до спеціалізованої вченої ради відповідно до цього переліку, пред'являються у спеціалізовану вчену раду і після прийняття заяви повертаються здобувачу.

До документів додаються:

дисертація, оформлена згідно зі встановленими вимогами, у кількості примірників, переплетених і підписаних автором, необхідних для передавання на зберігання до Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського НАН України, до бібліотеки наукової установи, вищого навчального закладу, де утворено спеціалізовану вчену раду, та для відправки опонентам;

автореферат дисертації, оформлений згідно зі встановленими вимогами та підписаний автором на обкладинці (2 примірники);

монографії, авторські свідоцтва (копії), статті (копії), друковані тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів,

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

семінарів, шкіл (копії), перераховані в авторефераті. У випадку подання копій наукових праць на них повинні бути зазначені точні і повні вихідні дані відповідних видань. Копії наукових праць подають на паперовому носії і засвідчують підписом вченого секретаря;

автореферат захищеної здобувачем кандидатської дисертації (для здобувачів наукового ступеня доктора наук);

примірник захищеної кандидатської дисертації (для здобувачів наукового ступеня доктора наук);

чотири поштові картки з марками із зазначенням місця проживання здобувача (2 картки) та місцезнаходження наукової установи чи вищого навчального закладу, в якому діє спеціалізована вчена рада (2 картки).

На зворотному боці поштових карток у верхньому кутку вказуються прізвище, ім'я, по батькові здобувача, галузь науки та науковий ступінь, на який він претендує;

компакт-диск типу CD-R або CD-RW, на якому міститься файл з текстом автореферату. Ім'я файла – aref.doc (2 примірники);

компакт-диск, на якому міститься файл з текстом дисертації. Ім'я файла – dis.doc (2 примірники).

При оформленні документів іноземця його повне ім'я та прізвище наводяться в тому порядку, в якому вони записані в паспортному документі.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 3
до Положення про спеціалізовану вчену раду

РЕЕСТРАЦІЙНА КАРТКА
присутності членів спеціалізованої вченої ради _____

(шифр ради)
« ____ « _____ 20 ____ р.

Протокол № _____

Розглядається дисертація _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) _____ наук
(галузь) за спеціальністю _____
(шифр, назва спеціальності)

Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, шифр спеціальності в раді	Присутність на засіданні (підпис)	Одержання бюлетеня (підпис)

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Примітки:

1. У графі «Прізвище, ім'я, по батькові» вказують усіх членів спеціалізованої вченої ради в тому самому порядку, який подано в наказі про утворення ради.
2. Науковий ступінь та шифр спеціальності в раді подають згідно з наказом про утворення ради.

ПЕРЕЛІК
документів атестаційної справи, які зберігаються
в спеціалізованій вченій раді

1. Копія супровідного листа до атестаційної справи здобувача науково-го ступеня, поданої до МОНмолодьспорту, за встановленою формою.

2. Заява здобувача на ім'я голови спеціалізованої вченої ради про прийняття дисертації до розгляду.

3. Ксерокопія першої сторінки паспорта здобувача, засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради.

4. Особова картка (форма П-2ДС), затверджена наказом Міністерства статистики України від 26.12.95 № 343 (з0484 – 95), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.95 за № 484/1020, з відомостями станом на час подання документів до спеціалізованої вченої ради, засвідчена підписом керівника кадрової служби та печаткою за основним місцем роботи, з фотокарткою, на якій проставлена печатка цієї установи.

5. Копії дипломів магістра (спеціаліста), кандидата наук (за наявності), засвідчені підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу.

Копія свідоцтва про зміну імені, засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу (у разі зміни здобувачем імені).

6. Висновок про наукову і практичну цінність дисертації, виданий організацією, де виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач.

7. Висновок комісії спеціалізованої вченої ради про дисертацію за результатами попереднього розгляду, підписаний всіма членами комісії.

8. Витяг з протоколу засідання спеціалізованої вченої ради з рішенням ради про прийняття дисертації до захисту та призначення офіційних опонентів.

9. Відомості про офіційних опонентів за встановленою формою.

10. Реєстраційна картка присутності членів спеціалізованої вченої ради за встановленою формою.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

11. Стенограма (розшифрована фонограма) засідання спеціалізованої вченої ради, підписана головуючим на засіданні спеціалізованої вченої ради і вченим секретарем спеціалізованої вченої ради та засвідчена печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації, в якій функціонує рада.

12. Протокол засідання лічильної комісії за встановленою формою.

13. Опечатаний і скріплений підписами членів лічильної комісії конверт з бюлетенями для таємного голосування.

14. Відгук наукового керівника (консультанта) з оцінкою здобувача та його роботи у процесі підготовки дисертації, відгуки офіційних опонентів, засвідчені печатками установ, в яких вони працюють, із зазначенням дати їх надходження до ради, та всі відгуки, які надійшли на дисертацію та автореферат.

15. Рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня за встановленою формою.

16. Облікова картка дисертації (з відміткою УкрІНТЕІ).

17. Список установ і організацій, до яких надіслано автореферат дисертації, із зазначенням дати розсилки з відміткою на кожній сторінці відділення зв'язку або канцелярії (експедиції) наукової установи чи вищого навчального закладу, підписаний вченим секретарем ради.

Разом з атестаційною справою зберігаються:

дисертація (в бібліотеці наукової установи чи вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації, де функціонує спеціалізована вчена рада);

автореферат дисертації (2 примірники);

один компакт-диск типу CD-R або CD-RW з файлами, що містять:

рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня. Ім'я файла – file.xls;

текст автореферату. Ім'я файла – aref.doc;

зауваження, які містяться у відгуків опонентів та інших відгуків на дисертацію та автореферат, а також зауваження, які висловлювались членами спеціалізованої вченої ради та фахівцями під час захисту. Ім'я файла – Notes.doc;

фонограма захисту дисертації.

При оформленні документів іноземця його повне ім'я та прізвище наводяться в тому порядку, в якому вони записані в паспортному документі.

ПЕРЕЛІК

документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня доктора наук, яка подається до МОНмолодьспорту

1. Супровідний лист на бланку наукової установи чи вищого навчального закладу за встановленою формою.

2. Ксерокопія першої сторінки паспорта здобувача, засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради

3. Рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня за встановленою формою.

4. Особова картка (форма П-2ДС), затверджена наказом Міністерства статистики України від 26.12.95 № 343 (з0484 – 95), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28.12.95 за № 484/1020, з відомостями станом на час подання документів до спеціалізованої вченої ради, засвідчена підписом керівника кадрової служби та печаткою за основним місцем роботи, з фотокарткою, на якій проставлена печатка цієї установи.

5. Копії дипломів магістра (спеціаліста), кандидата наук, засвідчені підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу.

Копія свідоцтва про зміну імені, засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу (у разі зміни здобувачем імені).

У разі якщо ці документи видані навчальними закладами та уповноваженими органами іноземної держави і легалізовані, якщо інше не передбачено міжнародними угодами та конвенціями, то додатково надаються переклади цих документів українською мовою, засвідчені нотаріально.

6. Висновок про наукову і практичну цінність дисертації, виданий організацією, де виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач.

7. Висновок комісії спеціалізованої вченої ради про дисертацію за результатами попереднього розгляду, підписаний всіма членами комісії.

8. Відгуки офіційних опонентів, засвідчені печатками установ, в яких вони працюють, із зазначенням дати їх надходження до ради.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

9. Відомості про офіційних опонентів за встановленою формою.

10. Реєстраційна картка присутності членів спеціалізованої вченої ради за встановленою формою.

11. Стенограма (розшифрована фонограма) засідання спеціалізованої вченої ради, підписана головою членів на засіданні спеціалізованої вченої ради і вченим секретарем спеціалізованої вченої ради та засвідчена печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу, в якому функціонує рада.

12. Опис документів атестаційної справи за встановленою формою.

Атестаційну справу брошурують у швидкозшивач з картону без зав'язок, на внутрішньому боці обкладинки якого наклеюють конверт, до якого вкладають:

автореферат дисертації (5 примірників), підписаний на обкладинці автором;

автореферат захищеної здобувачем дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук;

облікову картку дисертації (2 примірники, один з яких повинен бути з відміткою УкрІНТЕІ) за встановленою УкрІНТЕІ формою;

реєстраційно-облікову картку (2 примірники) за встановленою формою; чотири поштові картки з марками із зазначенням місця проживання здобувача (2 картки) та місцезнаходження наукової установи чи вищого навчального закладу, в якій діє спеціалізована вчена рада (2 картки). На зворотному боці поштових карток вказують прізвище, ім'я, по батькові здобувача, галузь науки та науковий ступінь, на який він претендує;

два не підписані поштові конверти формату 230x160 мм з марками;

компакт-диски типу CD-R або CD-RW з файлами, що містять:

рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня. Ім'я файла – file.xls;

текст автореферату. Ім'я файла – aref.doc;

текст дисертації. Ім'я файла – dis.doc;

реєстраційно-облікова картка. Ім'я файла – areNd9.doc;

зауваження, які містяться у відгуків опонентів та інших відгуків на дисертацію та автореферат, а також зауваження, які висловлювались членами спеціалізованої вченої ради та фахівцями під час захисту. Ім'я файла – Notes.doc.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Документи атестаційної справи повинні розміщуватися послідовно відповідно до цього переліку.

Обкладинка атестаційної справи здобувача наукового ступеня оформляється за встановленою формою.

До атестаційної справи додають перший примірник дисертації, переплетений і підписаний автором та засвідчений підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради щодо його ідентичності за змістом з іншими примірниками дисертації, що були подані до ради.

При оформленні документів іноземця його повне ім'я та прізвище наводяться в тому порядку, в якому вони записані в паспортному документі.

ПЕРЕЛІК

документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня кандидата наук, яка подається до МОНмолодьспорту

1. Супровідний лист на бланку наукової установи чи вищого навчального закладу за встановленою формою.

2. Ксерокопія першої сторінки паспорта здобувача, засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради

3. Рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня за встановленою формою.

4. Особова картка (форма П-2ДС), затверджена наказом Міністерства статистики України від 26.12.95 № 343 (з0484 – 95), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28.12.95 за № 484/1020, з відомостями станом на час подання документів до спеціалізованої вченої ради, засвідчена підписом керівника кадрової служби та печаткою за основним місцем роботи, з фотокарткою, на якій проставлена печатка цієї установи.

5. Копія диплома магістра (спеціаліста), засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу.

Копія свідоцтва про зміну імені, засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу (у разі зміни здобувачем імені).

У разі якщо документ про вищу освіту виданий навчальним закладом іноземної держави, то додатково надаються переклад документа українською мовою, засвідчений нотаріально, та копія довідки про визнання іноземного документа про освіту, виданої МОНмолодьспортом.

6. Посвідчення про складання кандидатських іспитів за формою, визначеною Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.99 № 309 (309 – 99-п).

7. Витяг з наказу про зарахування до аспірантури, засвідчений в установленому порядку, у випадку якщо здобувач наукового ступеня кандидата наук навчався в аспірантурі.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

8. Висновок про наукову і практичну цінність дисертації, виданий організацією, де виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач.

9. Висновок комісії спеціалізованої вченої ради про дисертацію за результатами попереднього розгляду, підписаний всіма членами комісії.

10. Відгуки офіційних опонентів, засвідчені печатками установ, в яких вони працюють, із зазначенням дати їх надходження до ради.

11. Відомості про офіційних опонентів за встановленою формою.

12. Реєстраційна картка присутності членів спеціалізованої вченої ради за встановленою формою.

13. Стенограма (розшифрована фонограма) засідання спеціалізованої вченої ради, підписана головуючим на засіданні спеціалізованої вченої ради і вченим секретарем спеціалізованої вченої ради та засвідчена печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу, де функціонує рада.

14. Опис документів атестаційної справи за встановленою формою.

Атестаційну справу брошурують у швидкозшивач з картону без зав'язок, на внутрішньому боці обкладинки якого наклеюють конверт, до якого вкладають:

автореферат дисертації (5 примірників), підписаний на обкладинці автором;

облікову картку дисертації (2 примірники, один з яких повинен бути з відміткою УкрІНТЕІ);

реєстраційно-облікову картку (2 примірники) за встановленою формою;

чотири поштові картки з марками із зазначенням місця проживання здобувача (2 картки) та місцезнаходження наукової установи чи вищого навчального закладу, в якій діє спеціалізована вчена рада (2 картки). На зворотному боці поштових карток вказують прізвище, ім'я, по батькові здобувача, галузь науки та науковий ступінь, на який він претендує;

два не підписані поштові конверти формату 230x160 мм з марками;

компакт-диски типу CD-R або CD-RW з файлами, що містять:

рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня. Ім'я файла – file.xls;

текст автореферату. Ім'я файла – aref.doc;

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

текст дисертації. Ім'я файла – dis.doc;

реєстраційно-облікова картка. Ім'я файла – аррNd9.doc;

зауваження, які містяться у відгуках опонентів та інших відгуках на дисертацію та автореферат, а також зауваження, які висловлювались членами спеціалізованої вченої ради та фахівцями під час захисту. Ім'я файла – Notes.doc.

Документи атестаційної справи повинні розміщуватися послідовно відповідно до цього переліку.

Обкладинка атестаційної справи здобувача наукового ступеня оформляється за встановленою формою.

До атестаційної справи додають перший примірник дисертації, переплетений і підписаний автором та засвідчений вченим секретарем спеціалізованої вченої ради щодо його ідентичності за змістом з іншими примірниками дисертації, що були подані до ради.

При оформленні документів іноземця його повне ім'я та прізвище вводяться в тому порядку, в якому вони записані в паспортному документі.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 7
до Положення про спеціалізовану вчену раду

ОБКЛАДИНКА
атестаційної справи здобувача наукового ступеня

Підпорядкування

Найменування наукової установи чи вищого навчального закладу
III або IV рівня акредитації, в якому відбувся захист

АТЕСТАЦІЙНА СПРАВА

здобувача наукового ступеня доктора (кандидата) _____ наук
(галузь науки)

за спеціальністю _____
(шифр і назва за Переліком наукових спеціальностей)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові у родовому відмінку)
громадянина _____
(назва країни, громадянином якої є здобувач, у родовому відмінку)

Назва дисертації _____
№ справи _____
(заповнює МОНмолодьспорт)

Рік

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 8

до Положення про спеціалізовану вчену раду

СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ

до атестаційної справи здобувача наукового ступеня

(на бланку наукової установи чи вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації)

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Департамент атестації кадрів

Про атестаційну справу

Надсилаємо атестаційну справу здобувача наукового ступеня доктора
(кандидата) _____ наук

(галузь науки)

за спеціальністю _____

(шифр і назва спеціальності)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові здобувача в родовому відмінку)

Назва дисертації – _____

Файли з текстом дисертації на компакт-диску надіслані до Українського ін-
ституту науково-технічної та економічної інформації _____.

(дата)

Повідомлення про захист дисертації надруковано

в _____ № _____, 20____ року, стор. ____.

Додатки:

1. Атестаційна справа згідно з описом.
2. Дисертація (перший примірник).

Голова спеціалізованої вченої ради _____

(шифр ради) (підпис) (прізвище, ініціали)

Вчений секретар _____

(прізвище, ініціали, телефон)

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 9
до Положення про спеціалізовану вчену раду

РІШЕННЯ

щодо присудження наукового ступеня доктора (кандидата) наук

Спеціалізована вчена рада _____

(шифр ради, повне найменування наукової установи чи вищого навчального закладу III

_____ або IV рівня акредитації, підпорядкування (у родовому у відмінку), місто)

прийняла рішення щодо присудження наукового ступеня доктора (канди-
дата) _____ наук

(галузь)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові здобувача у давальному відмінку)

на підставі прилюдного захисту дисертації < _____ >

_____ (назва дисертації)

у вигляді _____ */ з грифом

(на правах рукопису, опублікованої монографії) (таємно, для службового користування)

за спеціальністю _____

_____ (шифр і назва наукової спеціальності за чинним переліком)

< _____ > _____ 20 ____ року, протокол № _____.

_____ 19 ____ року народження,

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

громадянин _____,

(вказується назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища: закінчив у _____ році _____

(найменування навчального закладу) за спеціальністю

_____ (за дипломом)

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Наукові ступені і вчені звання (перелічуються у порядку їх присудження чи присвоєння за наявності):

кандидат _____ наук з _____ року,

доцент (професор) кафедри _____ з _____ року.

Якщо здобувач закінчив аспірантуру (для кандидатів наук) чи докторантуру (для докторів наук), то вказується рік її закінчення, відомче підпорядкування та найменування вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації, наукової установи, в якій вона діяла.

Працює _____ в _____
(посада) (місце роботи, відомче підпорядкування, місто)

з _____ р. до теперішнього часу.

Дисертація виконана у _____
(найменування вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації, наукової установи, відомче підпорядкування, місто)

Науковий керівник (для кандидатів наук) або науковий консультант (для докторів наук) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Здобувач має _____ опублікованих праць за темою дисертації, з них _____ праць написано без співавторів, _____ монографій, _____ статей в наукових фахових виданнях, _____ авторських свідоцтв на винаходи, у тому числі (наводиться три праці для кандидатів наук і чотири найбільш значні праці – для докторів наук):

1. _____
2. _____

Офіційні опоненти: _____
_____ (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь за спеціальністю,

_____ вчене звання за спеціальністю (по кафедрі), місце роботи, посада) дав _____ відгук із зауваженнями:
_____ (негативний, позитивний)
(наводяться)

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

На дисертацію та автореферат надійшли відгуки: _____

(перелічуються всі відгуки з обов'язковим зазначенням місць роботи,

посад, наукових ступенів, вчених звань, прізвищ та ініціалів

авторів відгуків, характеру відгуків (негативний чи позитивний) та критичних зауважень)

У дискусії взяли участь члени спеціалізованої вченої ради: _____

(прізвища, ініціали, наукові ступені, спеціальності, зауваження)

та присутні на захисті фахівці _____

(прізвища, ініціали,

наукові ступені, місця роботи, посади, зауваження)

При проведенні таємного голосування виявилось, що із _____ членів спеціалізованої вченої ради, які взяли участь у голосуванні (з них _____ докторів наук за профілем дисертації), проголосували:

«За» _____ членів ради,

«Проти» _____ членів ради,

недійсних бюлетенів _____.

Далі наводиться висновок спеціалізованої вченої ради з обґрунтуванням прийнятого рішення із зазначенням відповідності/невідповідності дисертації вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2007 № 423. При негативному рішенні щодо присудження наукового ступеня висновок не наводиться і не приймається.

На підставі результатів таємного голосування та прийнятого висновку спеціалізована вчена рада присуджує / не присуджує _____

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача у давальному відмінку)

науковий ступінь доктора/кандидата _____ наук

(галузь)

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

за спеціальністю _____.

(шифр і назва спеціальності за переліком)

Головуючий на засіданні спеціалізованої вченої ради

(шифр

(підпис)

(прізвище, ради) ініціали)

Вчений секретар спеціалізованої вченої ради

(підпис)

(прізвище, ініціали)

М. П.

« ____ » _____ 20 ____ року

Атестаційна справа зареєстрована у МОНмолодьспорту України під № _____

Затверджено рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня доктора (кандидата) наук рішенням атестаційної колегії МОНмолодьспорту України від « ____ » _____ 20 ____ року.

Видано диплом _____

(серія, номер)

Начальник відділу _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Примітки:

1. Номер справи, дату прийняття рішення атестаційною колегією МОНмолодьспорту України, серію та номер диплома проставляють у МОНмолодьспорту України.

2. Відомості щодо грифа секретності (після позначки */) наводять при необхідності.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 10

до Положення про спеціалізовану вчену раду

ВІДОМОСТІ

про офіційних опонентів, призначених спеціалізованою вченою радою для захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата)

_____ наук

(галузь)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові в родовому відмінку) за спеціальністю

_____ (шифр, назва наукової спеціальності)

№ з/п	П. І. Б.	Рік народження	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр, назва спеціальності, за якою захищена дисертація, рік присудження	Вчене звання (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Монографії, статті (2 – 3 назви) за спеціальністю (профілем) дисертації здобувача
1	2	3	4	5	6	7

Вчений секретар спеціалізованої вченої ради

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

М. П. « _____ » _____ 20__ року

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 11
до Положення про спеціалізовану вчену раду

РЕЕСТРАЦІЙНО-ОБЛІКОВА КАРТКА

Реєстраційно-облікова картка		
Прізвище, ім'я, по батькові	Стать	Громадянство
Рік народження	Дата надходження	Індекс відділу
Шифр спецради	Дата рішення ради	Номер протоколу
Повне найменування наукової установи чи вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації		
Науковий ступінь (вчене звання), галузь наук		Шифр і назва спеціальності
Номер атестаційної справи	Ким і коли присуджено науковий ступінь (присвоєно вчене звання)	Номер диплома (атестата)
	Кандидат Доктор Старший науковий співробітник	

Примітки:

1. Картку виконують на світлому цупкому папері формату 148 (ширина) x 105 (висота) мм, заповнюють за допомогою комп'ютерної техніки.

2. Назви граф «Прізвище, ім'я, по батькові», «Стать», «Громадянство», «Рік народження», «Дата надходження», «Індекс відділу», «Шифр спецради», «Дата рішення ради», «Номер протоколу», «Повне найменування наукової установи чи вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації», «Науковий ступінь (вчене звання), галузь наук», «Шифр і назва спеціальності» не друкують.

3. Графи «Номер справи», «Дата надходження», «Індекс відділу» заповнюють у МОНмолодьспорту України.

4. Для іноземців, яким відповідно до міжнародних угод та конвенцій на підставі захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук видають диплом доктора філософії з відповідної галузі наук, на зворотному боці реєстраційної картки необхідно надрукувати латинськими літерами англійською мовою офіційне найменування установи, де відбувся захист дисертації; назву країни, громадянином якої є здобувач; повне ім'я здобувача в тому порядку, в якому воно записано в паспортному документі.

Згадану інформацію засвідчують підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу III або IV рівня акредитації.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 12
до Положення про спеціалізовану вчену раду

ОПИС
документів атестаційної справи

(прізвище, ім'я та по батькові здобувача в родовому відмінку)

№ з/п	Назва документа	Кількість аркушів	Порядкові номери аркушів документів атестаційної справи (з ____ по ____)

До опису внесено _____ документів на _____ аркушах.

Вчений секретар ради _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

М. П.

_____ (число, місяць, рік)

Примітки:

1. Чисті аркуші справи не нумерують й до опису не вносять.
2. Всі виправлення в описі мають бути зазначені, завірені вченим секретарем та скріплені печаткою установи.
3. Нумерація аркушів атестаційної справи повинна бути наскрізною.

ПЕРЕЛІК

**документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня,
за результатами захисту дисертації якого спеціалізованою
вченою радою прийнято негативне рішення**

1. Супровідний лист до МОНмолодьспорту на бланку наукової установи чи вищого навчального закладу за встановленою формою.

2. Рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня за встановленою формою.

3. Стенограма (розшифрована фонограма) засідання спеціалізованої вченої ради, підписана головою на засіданні спеціалізованої вченої ради і вченим секретарем спеціалізованої вченої ради та засвідчена печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу, де функціонує рада.

4. Опис документів атестаційної справи за встановленою формою.

Атестаційна справа брошурується у швидкозшивач з картону без зав'язок, на внутрішньому боці обкладинки якого наклеюється конверт, до якого вкладаються:

автореферат дисертації, підписаний автором (2 примірники);

компакт-диск типу CD-R або CD-RW з файлом з рішенням спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня. Ім'я файла – out.xls.

Обкладинка атестаційної справи оформляється за встановленою формою.

ПЕРЕЛІК

документів, які повертають здобувачу, за результатами захисту дисертації якого спеціалізованою вченою радою прийнято негативне рішення

1. Особова картка (форма П-2ДС), затверджена наказом Міністерства статистики України від 26.12.95 № 343 (z0484 – 95), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28.12.95 за № 484/1020, з відомостями станом на час подання документів до спеціалізованої вченої ради, засвідчена підписом керівника кадрової служби та печаткою за основним місцем роботи, з фотокарткою, на якій проставлена печатка цієї установи (1 примірник).

2. Копії документів про вищу освіту, науковий ступінь, їх переклади українською мовою, копія свідоцтва про зміну імені, копія першої сторінки паспорта, копія довідки про визнання іноземного документа про освіту, виданої центральним органом виконавчої влади в галузі освіти і науки (по 1 примірнику).

3. Посвідчення про складання кандидатських іспитів за формою, визначеною Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.99 № 309 (309 – 99-п).

4. Висновок про наукову і практичну цінність дисертації, виданий організацією, де виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач (1 примірник).

Крім документів, здобувачу повертаються:

монографії, авторські свідоцтва (копії), статті (копії), друковані тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, шкіл (копії), перераховані в авторефераті;

примірники дисертації, за винятком одного, який вилучається з фонду бібліотеки наукової установи, вищого навчального закладу, де відбувався захист, та залишається у спеціалізованій вченій раді;

автореферат захищеної здобувачем кандидатської дисертації для здобувачів наукового ступеня доктора наук;

компакт-диск з текстом автореферату дисертації та текстом дисертації.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 15

до Положення про спеціалізовану вчену раду

ЗВІТ

про роботу спеціалізованої вченої ради _____

(шифр ради)

у _____

(повне найменування наукової установи чи вищого навчального закладу

III або IV рівня акредитації, відомче підпорядкування)

у 20__ році

1. Наказом МОНмолодьспорту України від ____. ____. 20__ № ____ спеціалізованій вченій раді надано право на період до « ____ » ____ 20__ р. проводити захисти дисертацій за спеціальностями _____

(шифри і назви спеціальностей за чинним переліком, галузі науки)

2. За звітний період спеціалізована вчена рада провела _____ засідань, на яких проведено захист _____ докторських (із зазначенням спеціальностей) та _____ кандидатських (із зазначенням спеціальностей) дисертацій (з них докторських _____ та кандидатських _____ дисертацій написано українською мовою), проведено переатестацію _____ докторських (із зазначенням спеціальностей) та _____ кандидатських (із зазначенням спеціальностей) дисертацій, розглянуто _____ апеляцій, проведено колективне рецензування _____ дисертацій (із зазначенням спеціальностей), проведено _____ разових захистів дисертацій, прийнято до захисту _____ докторських (із зазначенням спеціальностей) та _____ кандидатських (із зазначенням спеціальностей) дисертацій.

3. Кількість відхилених докторських і кандидатських дисертацій, причини відхилення на всіх етапах їх розгляду.

4. Дані про кількість проведених засідань.

5. Прізвища членів спеціалізованих учених рад, які відвідали менше половини засідань рад.

Голова ради _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Учений секретар _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Печатка установи

Дата

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 16
до Положення про спеціалізовану вчену раду

ФОРМА
бюлетеня для таємного голосування

Спеціалізована вчена рада _____

(шифр ради)

« ____ » _____ 20__ р. протокол № _____

Прізвище, ім'я, по батькові	Заслугує наукового ступеня	Результати голосування
		ЗГОДЕН НЕ ЗГОДЕН

Примітки:

1. У графі «Заслугує наукового ступеня» зазначити науковий ступінь, на який претендує здобувач, і галузь науки.
2. Бюлетені не підписують. У графі «Результати голосування» викреслити непотрібне.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаток 17

до Положення про спеціалізовану вчену раду

ПРОТОКОЛ

**засідання лічильної комісії, обраної спеціалізованою
вченою радою _____**

(шифр ради)

« ____ » _____ 20 ____ р.

Склад обраної комісії: _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Комісія обрана для підрахунку голосів при таємному голосуванні щодо
присудження _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

наукового ступеня доктора (кандидата) _____ наук.

_____ (галузь науки)

Склад спеціалізованої вченої ради, затверджений у кількості _____
осіб.

До складу спеціалізованої вченої ради додатково залучено _____
осіб з правом голосу. Були присутні на засіданні _____ членів спеціалізо-
ваної вченої ради, зокрема _____ докторів наук за профілем розглянутої
дисертації.

Роздано бюлетенів _____.

Залишилось нерозданих бюлетенів _____.

Виявлено в урні бюлетенів _____.

Результати голосування про присудження наукового ступеня доктора
(кандидата) _____ наук

_____ (галузь науки)

_____ :
_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

подано голосів:

«За» – _____,

«Проти» – _____,

недійсних бюлетенів – _____.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Члени лічильної комісії:

_____	_____
(підпис)	(прізвище, ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище, ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище, ініціали)

Учений секретар _____
(шифр ради) (підпис) (прізвище, ініціали)

Примітки:

1. Протокол заповнюється від руки членом лічильної комісії у двох примірниках.
2. Один з протоколів укладається разом з бюлетенями в конверт, який заклеюється до оголошення результатів голосування і підписується по лінії склеювання членами лічильної комісії.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

НАКАЗ №1058 від 14 вересня 2011 року

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
10 жовтня 2011 р. за №1167/19905

Деякі питання експертних рад з питань
проведення експертизи дисертаційних робіт
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Відповідно до підпункту 26 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, затвердженого Указом Президента України від 08.04.2011 №410, та пункту 29 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2007 №423, наказую:

1. Затвердити такі, що додаються:

* Положення про експертну раду з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України;

* Перелік експертних рад з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

2. Установити, що експертні ради, утворені Вищою атестаційною комісією України, припиняють свою діяльність з дня набрання чинності цим наказом.

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Вищої атестаційної комісії України від 23.03.2010 №170 «Про затвердження Положення про експертну раду Вищої атестаційної комісії України» (зі змінами).

4. Директору департаменту атестації кадрів (В. Д. Бондаренку) забезпечити внесення відповідних відміток у справи архіву.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

.....

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Є. М. Суліму.

6. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Д. В. Табачник

Додаток В

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
14.09.2011 №1058

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
10 жовтня 2011 р. за №1167/19905

ПОЛОЖЕННЯ

про експертну раду з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

1. Експертна рада з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (далі – експертна рада) є дорадчим органом МОНмолодьспорту, що утворюється для проведення експертизи дисертацій з метою здійснення контролю за їх науковим рівнем, науковою та практичною цінністю, роботою спеціалізованих вчених рад та дотриманням єдиних вимог до здобувачів наукових ступенів.

2. Експертна рада у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами МОНмолодьспорту, у тому числі цим Положенням.

3. Експертні ради утворюються МОНмолодьспортом за галузями науки або за групами спеціальностей.

Експертні ради формуються МОНмолодьспортом з провідних учених певної галузі науки, які мають досвід з підготовки здобувачів наукових ступенів та беруть участь у процесі атестації наукових кадрів, за пропозиціями національних академій наук, центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких є вищі навчальні заклади III-IV рівня акредитації та наукові установи, а також вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації та наукових установ, що належать до сфери управління МОНмолодьспорту.

4. Вищий навчальний заклад III-IV рівня акредитації, наукова установа, наукового працівника якої введено до складу експертної ради, забезпечує його участь в засіданнях експертної ради.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

5. Експертна рада утворюється у складі голови експертної ради, його заступника (заступників), вченого секретаря та членів експертної ради - експертів, які є докторами наук, крім вченого секретаря ради, який може бути кандидатом наук.

Персональний та кількісний склад експертної ради затверджується МОНмолодьспортом.

Голова та вчений секретар експертної ради відповідають за зберігання дисертацій, атестаційних справ та клопотань, переданих на розгляд експертної ради, вчасний їх розгляд, ведуть облік роботи експертів.

Вчений секретар експертної ради веде протокол засідання експертної ради.

6. Голова експертної ради і його заступник (заступники) не можуть бути працівниками одного і того самого вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації, наукової установи чи їх відокремлених підрозділів.

Член експертної ради не може бути головою спеціалізованої вченої ради і входити до складу двох чи більше експертних рад.

7. Головним завданням експертної ради є участь у:

- * проведенні експертизи захищених дисертацій;
- * розгляді документів атестаційних справ;
- * розгляді питань щодо присудження наукових ступенів.

8. Експертна рада відповідно до покладених на неї завдань бере участь у:

1) проведенні експертизи захищених дисертацій, якщо:

- * дисертація містить таємну інформацію;
- * дисертація надійшла до МОНмолодьспорту у порядку переатестації;
- * здобувач наукового ступеня кандидата наук не має повної вищої освіти в галузі, з якої підготовлено дисертацію;

* здобувач наукового ступеня за основним місцем роботи та відповідно до трудового договору (контракту) не є науковим або науково-педагогічним працівником, за винятком випадків, коли тема дисертації відповідає напряму професійної діяльності;

2) розгляді документів атестаційних справ здобувачів наукових ступенів, дисертації яких розглядаються експертною радою;

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

3) розгляді питань щодо:

- * формування переліку наукових спеціальностей;
- * підготовки паспортів наукових спеціальностей;
- * внесення друкованих та електронних наукових видань до переліку наукових фахових видань України, публікації в яких зараховуються до числа основних публікацій за темою дисертації;

* визначення спеціалізованих вчених рад для додаткового розгляду та проведення переатестації вчених, яким присуджено наукові ступені в інших державах, та нострифікації дипломів про наукові ступені, виданих в інших державах.

9. Експертна рада має право:

* одержувати в установленому порядку від спеціалізованої вченої ради додаткові документи та матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

* запрошувати на свої засідання та заслуховувати здобувачів, керівників спеціалізованих вчених рад, офіційних опонентів, наукових керівників і наукових консультантів;

* вносити пропозиції МОНмолодьспорту щодо залучення до роботи докторів наук - фахівців з відповідних спеціальностей.

10. Засідання експертної ради проводить її голова, а за його відсутності - один з його заступників. Засідання експертної ради вважається правом можним, якщо на ньому присутні більше як половина її складу.

Засідання проводиться за умови обов'язкової присутності представників МОНмолодьспорту, які беруть участь у засіданні експертної ради без права голосу.

Засідання експертної ради проводиться відповідно до графіка, затвердженого МОНмолодьспортом.

11. Для розгляду дисертації та документів атестаційної справи, що надходять до експертної ради, голова експертної ради (за його відсутності - заступник) за узгодженням з МОНмолодьспортом призначає експерта (експертів).

Експертами не можуть призначатися:

- * співавтори наукових праць здобувача;
- * працівники одного й того самого підрозділу однієї установи (кафедри, сектора, лабораторії, відділу тощо);

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

- * близькі особи здобувача;
- * члени спеціалізованої вченої ради, в якій розглядалася дисертація здобувача;
- * офіційні опоненти здобувача;
- * науковий консультант (керівник) здобувача.

Експерти отримують дисертацію, її електронну копію та атестаційну справу на засіданні експертної ради або у робочому порядку.

12. Експерт:

* аналізує якість підготовки документів атестаційної справи (відгуки офіційних опонентів, відгуки на автореферат, висновок спеціалізованої вченої ради, публікації);

* визначає глибину обговорення дисертації під час захисту;

* аналізує якість підготовки дисертаційної роботи та автореферату щодо відповідності змісту роботи вимогам до кваліфікаційних наукових праць рівня кандидата чи доктора наук, відповідності паспорту наукової спеціальності, за якою захищено дисертацію, а також на наявність текстових запозичень;

* оцінює наукову та практичну цінність дисертації, а також ступінь новизни отриманих результатів, достовірність її висновків та рекомендацій.

* За результатами експертизи експерт готує проект атестаційного висновку.

* Якщо атестаційний висновок експертної ради позитивний, то експертна рада вносить МОНмолодьспорту пропозиції щодо затвердження рішення спеціалізованої вченої ради і видачі диплома про науковий ступінь.

Якщо встановлено, що експертизу дисертації у спеціалізованій вченій раді проведено неякісно, висновок зазначеної ради недостатньо аргументований, то експертна рада вносить МОНмолодьспорту пропозиції щодо скасування рішення спеціалізованої вченої ради і відмови у видачі диплома про науковий ступінь.

У разі потреби експертна рада вносить МОНмолодьспорту пропозиції щодо запрошення на засідання експертної ради здобувача, наукового керівника (консультанта), голову спеціалізованої вченої ради, в якій проведено захист дисертації, чи надсилання дисертації та атестаційної справи здобу-

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

вача наукового ступеня для додаткового розгляду, а також проведення повторної експертизи.

13. При розгляді докторської дисертації експерти зобов'язані визначити, якою мірою в ній використані матеріали кандидатської дисертації здобувача, які можуть використовуватися лише в оглядовій частині докторської дисертації.

14. Експертиза докторських дисертацій, виконаних за двома спеціальностями, проводиться за кожною з них.

15. В обговоренні дисертації і в голосуванні не можуть брати участь члени експертної ради, які є офіційними опонентами, а також науковий керівник (консультант) і співавтори здобувача.

16. Атестаційні висновки експертної ради приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів. За пропозицією хоча б одного з членів експертної ради проводиться таємне голосування.

17. Голова експертної ради, його заступники і вчений секретар не можуть бути офіційними опонентами.

Призначення члена експертної ради офіційним опонентом можливе лише за виняткових обставин з дозволу МОНмолодьспорту.

18. Протокол, атестаційні висновки встановленого зразка, підписані головуючим на засіданні, експертом і вченим секретарем експертної ради, протягом п'яти днів після засідання передаються до МОНмолодьспорту для затвердження.

19. Строк розгляду в експертній раді не повинен перевищувати:

* дисертації та атестаційної справи здобувача наукового ступеня доктора наук - трьох місяців;

* дисертації та атестаційної справи здобувача наукового ступеня кандидата наук - двох місяців;

* питань щодо переліку та паспортів наукових спеціальностей, наукових фахових видань та інших питань процесу атестації наукових кадрів - одного місяця.

20. Інформація, пов'язана з розглядом дисертацій та атестаційних справ, розголошенню не підлягає.

У разі порушення цієї вимоги, неякісної експертизи дисертацій та атестаційних справ, порушень Порядку присудження наукових ступенів при-

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

своєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2007 №423, та цього Положення МОНмолодьспорт може прийняти рішення про виведення експерта зі складу експертної ради.

Директор Департаменту атестації кадрів В. Бондаренко

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
14.09.2011 №1058

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
10 жовтня 2011 р. за №1168/19906

ПЕРЕЛІК

експертних рад з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Експертні ради з питань проведення експертизи дисертаційних робіт МОНмолодьспорту України з:

- * агрономії та лісового господарства;
- * архітектури, будівництва та геодезії;
- * біологічних наук;
- * геологічних та географічних наук;
- * електротехніки, енергетики, електроніки та радіотехніки;
- * зоотехнії та ветеринарної медицини;
- * інформатики, кібернетики та приладобудування;
- * історичних наук;
- * клінічної медицини (внутрішні хвороби);
- * клінічної медицини (хірургічні хвороби);
- * культурологій та мистецтвознавства;
- * математики і механіки;
- * машинознавства та машинобудування;
- * медико-біологічних та фармацевтичних наук;
- * національної безпеки та спеціальних проблем оборони та оборонно-промислового комплексу (таємно);
- * педагогічних, психологічних наук, фізичного виховання та спорту;
- * питань макроекономіки, світового господарства і соціально-економічного розвитку (економічні науки);

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

- * проблем секторального розвитку та підприємництва;
- * профілактичної медицини;
- * розробки корисних копалин та металургії;
- * технологій та проблем транспортного комплексу;
- * технологій харчової, легкої та хімічної промисловості;
- * фізики та астрономії;
- * фізіологічних наук та з соціальних комунікацій;
- * філософських, політичних та соціологічних наук;
- * хімічних наук;
- * юридичних наук;
- * з державного управління.

Директор
Департаменту атестації кадрів

В. Бондаренко

Додаток Г

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ

Міністерства освіти і науки, молоді та спорту
України 14.09.2011 № 1059

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
10.10.2011 за № 1169/19907

Положення про атестаційну колегію Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

1. Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (далі – атестаційна колегія) є дорадчим органом МОНмолодьспорту, що утворюється з метою виконання повноважень щодо підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, покладених на МОНмолодьспорт.

2. Атестаційна колегія у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, МОНмолодьспорту, а також цим Положенням.

3. Основним завданням атестаційної колегії є участь у:

забезпеченні функціонування системи підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації;

прийнятті рішень щодо діяльності аспірантури, ад'юнктури, докторантури у вищих навчальних закладах III – IV рівня акредитації, закладах післядипломної освіти III – IV рівня акредитації, наукових установах (за винятком наукових установ Національної академії наук України);

формуванні мережі спеціалізованих вчених рад;

затвердженні рішень спеціалізованих вчених рад про присудження наукового ступеня доктора наук і кандидата наук;

присвоєнні вчених звань старшого наукового співробітника, доцента і професора науковим і науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів III – IV рівня акредитації, закладів післядипломної освіти III – IV рівня акредитації та наукових установ.

4. Атестаційна колегія відповідно до покладених на неї завдань бере участь у:

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1) прийнятті рішень щодо:

відкриття, перереєстрації та закриття аспірантури, ад'юнктури та докторантури у вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації, науково-дослідних (науково-технічних) установах, крім установ, підпорядкованих Національній академії наук України;

утворення спеціалізованих вчених рад у вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації, наукових установах, у тому числі для проведення разових захистів, а також щодо зміни профілю спеціалізованої вченої ради та змін у її складі;

проведення додаткової експертизи атестаційних справ здобувачів вчених звань шляхом надсилання атестаційної справи до науково-методичної комісії, положення про яку затверджено МОНмолодьспортом;

розгляду дисертацій, які розглянуті експертною радою з порушенням встановленої процедури або щодо яких до МОНмолодьспорту надійшла додаткова інформація, яка не була врахована експертною радою, шляхом повернення до експертної ради для повторного розгляду або надсилання на додатковий розгляд до однієї зі спеціалізованих вчених рад або провідним ученим, фахівцям з відповідного наукового напрямку;

присвоєння вчених звань старшого наукового співробітника, доцента і професора науковим і науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів III–IV рівня акредитації або закладів післядипломної освіти III–IV рівня акредитації та наукових установ на підставі розгляду атестаційних справ здобувачів вчених звань;

утворення апеляційних комісій щодо присудження наукових ступенів чи присвоєння вчених звань або їх позбавлення;

2) затвердженні рішень спеціалізованих вчених рад про присудження наукових ступенів, у тому числі щодо переатестації вчених, яким присуджено наукові ступені в інших державах, та нострифікації дипломів про наукові ступені, виданих в інших державах, або скасує такі рішення;

3) проведенні переатестації вчених, яким присвоєно вчені звання в інших державах, і нострифікації атестатів про присвоєння вчених звань, виданих в інших державах;

4) позбавленні наукових ступенів і вчених звань в установленому МОНмолодьспортом порядку;

5) розгляді питань щодо затвердження:

типових програм кандидатських іспитів;

переліку наукових спеціальностей;

паспортів наукових спеціальностей;

переліку наукових фахових видань України (друкованих та електронних) та механізму визнання фаховими наукових праць, опублікованих у наукових виданнях інших держав.

5. Атестаційна колегія має право:

одержувати в установленому порядку від вищих навчальних закладів III–IV рівня акредитації, закладів післядипломної освіти III–IV рівня акредитації, наукових установ інформацію, документи, матеріали і статистичні дані, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

заслуховувати на своїх засіданнях керівників вищих навчальних закладів III–IV рівня акредитації, закладів післядипломної освіти III–IV рівня акредитації, наукових установ, спеціалізованих вчених рад, а також здобувачів наукових ступенів і вчених звань.

6. Атестаційна колегія утворюється у складі Голови атестаційної колегії, його заступника, двох учених секретарів та членів колегії.

Головою атестаційної колегії є Міністр освіти і науки, молоді та спорту України.

Заступника Голови атестаційної колегії призначає Голова атестаційної колегії з числа членів колегії.

Ученими секретарями атестаційної колегії є керівники відповідних структурних підрозділів МОНмолодьспорту.

Членами атестаційної колегії є керівники та провідні вчені вищих навчальних закладів III–IV рівня акредитації або закладів післядипломної освіти III–IV рівня акредитації, наукових установ та представники національних академій наук.

Персональний склад атестаційної колегії затверджується наказом МОНмолодьспорту України.

7. Формою роботи атестаційної колегії є засідання, які проводяться за рішенням Голови атестаційної колегії.

8. Засідання атестаційної колегії проводить її Голова, а за його відсутності – заступник Голови.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Засідання атестаційної колегії є правоможним, якщо на ньому присутні не менш як дві третини її складу.

9. Рішення атестаційної колегії приймається відкритим голосуванням або таємно – на вимогу третини членів атестаційної колегії і вважається прийнятим, якщо за нього проголосували дві третини присутніх на засіданні членів атестаційної колегії.

Рішення атестаційної колегії оформляється протоколом, що підписується головуючим на засіданні та ученими секретарями. У випадку рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

10. Рішення атестаційної колегії затверджується наказом МОНмолодьспорту України.

Додаток Д

Атестаційний процес: нормативна база

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИСЕРТАЦІЙ ТА АВТОРЕФЕРАТІВ ДИСЕРТАЦІЙ

(розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи.
Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»)

1. Загальні положення

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора, кандидата наук готується у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису у твердому переплетенні. Якщо захищається дисертація у вигляді опублікованої монографії, то ця монографія повинна відповідати вимогам до дисертації.

Назва дисертації повинна бути лаконічною, без скорочень, відповідати обраній науковій спеціальності та суті вирішеної наукової проблеми (завдання), вказувати на мету і предмет дисертаційного дослідження та його завершеність.

У дисертації необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати бездоказових тверджень і тавтологій.

При написанні дисертації здобувач повинен обов'язково робити посилання на публікації інших авторів.

2. Структура дисертації

2.1. Структура дисертації повинна мати такі структурні елементи:

титульний аркуш;

зміст;

перелік умовних позначень (за необхідності);

основну частину, вступ, розділи, висновки;

висновки;

список використаних джерел;

додатки (за необхідності).

Кожний структурний елемент починається з нової сторінки.

3. Вимоги до структурних елементів

3.1. Титульний аркуш

Титульний аркуш дисертації оформляється за встановленою формою (додаток 1).

3.2. Зміст

Зміст повинен містити назви структурних елементів, заголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок.

3.3. Перелік умовних позначень

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подається (за необхідності) у вигляді окремого списку.

Терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться, а розшифровка таких, що внесені до переліку, наводиться у тексті при їх першому згадуванні.

3.4. Основна частина

У вступі подається загальна характеристика дисертації в такій послідовності:

- актуальність теми;
- зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами;
- мета і задачі дослідження;
- методи дослідження;
- наукова новизна одержаних результатів;
- практичне значення одержаних результатів;
- особистий внесок здобувача;
- апробація результатів дисертації;
- публікації.

3.4.1. Актуальність теми

Актуальність теми та доцільність дисертаційного дослідження для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва обґрунтовують шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним, визначати сутність наукової проблеми (завдання).

3.4.1.2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Вказується, в рамках яких програм, тематичних планів і наукових тематик, зокрема галузевих та/або державних, виконувалося дисертаційне дослідження, із зазначенням номерів державної реєстрації науково-дослідних робіт і найменування організації, де виконувалася робота.

3.4.1.3. Мета і задачі дослідження

Формулюється мета роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета повинна бути сформульована таким чином, щоб указувати на об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага дисертанта, оскільки предмет дослідження змістовно визначає тему (назву) дисертаційної роботи.

3.4.1.4. Методи дослідження

Перераховують використані наукові методи та змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків.

3.4.1.5. Наукова новизна одержаних результатів

Викладаються аргументовано, коротко та чітко наукові положення, які виносяться на за-хист, зазначаючи відмінність одержаних результатів від відомих раніше та ступінь новизни одержаних результатів (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

3.4.1.6. Практичне значення одержаних результатів

Надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Відомості про впровадження результатів досліджень необхідно подавати із зазначенням найменувань організацій, в яких здійснено впровадження, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.

3.4.1.7. Особистий внесок здобувача

Зазначається конкретний особистий внесок здобувача в опубліковані зі співавторами наукові праці, в яких наведені ідеї та результати розробок, що використанні в дисертації із зазначенням найменувань організацій, в яких вони проводилися.

3.4.1.8. Апробація результатів дисертації

Зазначається, на яких наукових конференціях, конгресах, симпозиумах, школах оприлюднено результати досліджень, викладені у дисертації.

3.4.1.9. Публікації

Вказується кількість наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації, а також кількість праць, які додатково відображають наукові результати дисертації.

3.4.2. Розділи дисертації

Розділи дисертації, як правило, містять у себе підрозділи (нумерація складається з двох чисел, відокремлених крапкою), пункти (нумерація – з трьох чисел), підпункти (нумерація – з чотирьох чисел). Приклад нумерації розділу, підрозділу, пункту, підпункту наведено в додатку 4.

У кінці кожного розділу формулюються висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

У першому розділі здобувач окреслює основні етапи наукової думки за розв'язуваною проблемою (завданням). Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, здобувач окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, здобувач повинен вирізнити ті питання, що залишилися невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми (завдання). Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини дисертації.

У другому розділі обґрунтовується вибір напряму досліджень, викладається загальна методика проведення дисертаційного дослідження, наводяться методи вирішення задач та їх порівняльні оцінки. Описуються

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

основні тенденції, закономірності, методи розрахунків, гіпотези, що розглядаються, принципи дії і характеристики використаних програм та/або апаратних засобів, лабораторних та/або інструментальних методів і методик, оцінки похибок вимірювань та ін.

У наступних розділах описується хід дослідження, умови та основні етапи експериментів, з вичерпною повнотою викладаються результати власних досліджень здобувача, як вони одержані, та в чому полягає їх новизна. Здобувач повинен дати оцінку повноти вирішення поставлених задач, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів) та порівняти одержані результати з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних дослідників, обґрунтувати необхідність додаткових досліджень.

3.4.3. Висновки

У висновках викладаються здобуті у дисертації найбільш важливі наукові та практичні результати, які сприяли розв'язанню наукової проблеми (завдання). У висновках необхідно наголосити на кількісних показниках одержаних результатів та обґрунтуванні достовірності результатів. Далі формулюються рекомендації щодо наукового та практичного використання одержаних результатів.

3.5. Список використаних джерел

Список використаних джерел формується одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

3.6. Додатки

До додатків включається допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дисертації:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції та методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач за допомогою електронно-обчислювальних засобів, які розроблені у процесі виконання дисертаційної роботи;

- ілюстрації допоміжного характеру.

Додатки можуть бути надані у вигляді окремої частини (том, книга). Обсяг додатків не повинен перевищувати обсягу дисертації.

4. Правила оформлення дисертації

Дисертація на правах рукопису оформляється відповідно до державних стандартів України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12-93 «Система стандартів по информации, библиотечному и издательскому делу. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила», ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 6095:2009 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Правила скорочення заголовків і слів у заголовках публікації» (ГОСТ 7.88-2003, МОЙ), ДСТУ 7093:2009 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами».

Тексти основної частини дисертації є основним текстом дисертації. До основного тексту не входять таблиці та ілюстрації, які повністю займають площу сторінки.

Обсяг основного тексту дисертації визначається вимогами пунктів 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 423 від 7 березня 2007 року (зі змінами), і враховується авторськими аркушами.

Авторський аркуш – умовна одиниця виміру обсягу текстового та ілюстративного видання. Один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що складає близько 22 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5.

Дисертація у вигляді опублікованої монографії повинна відповідати вимогам державних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

5. Вимоги до оформлення автореферату дисертації

5.1. Загальні вимоги до автореферату

Призначення автореферату — ознайомлення наукових працівників з основними ідеями та висновками дисертації, внеском здобувача у розробку та вирішення наукової проблеми (завдання), з результатами досліджень та структурою дисертаційного дослідження. Автореферат має ґрунтовно розкривати зміст дисертації, в ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої немає в дисертації. Використання мов визначається вимогами пункту 15 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» та пункту 3.5. «Положення про спеціалізовані вчені ради», затвердженого наказом ВАК України від 29.08.2000 р. №429, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14.12.2000 р. за № 918/5139 (зі змінами).

5.2. Структура автореферату

Структурно автореферат складається із загальної характеристики роботи, основного змісту роботи, висновків, списку опублікованих праць за темою дисертації та анотацій.

Загальна характеристика роботи повинна містити елементи вступу дисертації, а також інформацію щодо структури дисертації (наявність вступу, певної кількості розділів, додатків), повного обсягу дисертації в сторінках, а також обсягу, що займають ілюстрації, таблиці, додатки (із зазначенням їх кількості), список використаних джерел (із зазначенням кількості найменувань).

Основний зміст автореферату повинен містити стисло викладений зміст дисертації за розділами.

Висновки повинні співпадати із загальними висновками дисертації.

Список опублікованих праць за темою дисертації подається відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням прізвищ усіх співавторів. Праці розташовуються у такому порядку:

- наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації;

- опубліковані праці апробаційного характеру;
- опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дисертації. Анотація повинна містити інформацію про зміст та результати дисертаційної роботи. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Належить використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів.

При підготовці анотації вказуються: прізвище та ініціали здобувача; назва дисертації; вид дисертації (на правах рукопису, монографія) і науковий ступінь, на який претендує здобувач; спеціальність (шифр і назва); найменування установи, де відбудеться захист; місто, рік; зміст анотації. Приклад анотації наведено у додатку 4.

Наприкінці кожної анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відображати поза контекстом основний зміст наукової праці. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок, через кому.

5.3. Правила оформлення автореферату

Автореферат оформляється відповідно до державних стандартів України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», ДСТУ ГОСТ 7.9:2009 (ИСО 214-76) «Система стандартів по інформації, бібліотечному и издательському делу. Реферат и аннотация. Общие требования» (ГОСТ 7.9-95 (ИСО 214-76), ЮТ). Обсяг автореферату дисертації визначається вимогами пункту 15 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника». До обсягу автореферату не входять обкладинка автореферату, список опублікованих автором праць, анотації.

Структурні частини автореферату не нумеруються, їх назви друкують великими літерами.

Автореферат друкується з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 pt з одинарним міжрядковим інтервалом, залишаючи поля таких розмірів: верхнє, лівє і нижнє – 20 мм, правє – 10 мм.

КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ: ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Сторінки автореферату нумеруються, починаючи з першої сторінки, де міститься загальна характеристика роботи. Номери сторінок проставляються арабськими цифрами у центрі верхнього поля.

Сторінка 1 обкладинки автореферату оформляється відповідно до додатку 2. Сторінка 2 обкладинки автореферату оформляється відповідно до додатку 3. На сторінці 3 обкладинки автореферату повинні бути вказані вихідні відомості відповідно до державних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Автореферат дисертації видається друкарським способом у вигляді брошури тиражем не менше 100 примірників. Текст друкується на обох сторонах аркуша формату А5 (148×210 мм).

Наукове видання

**КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА
ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ:
ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

Підписано до друку 04.05.2012 р. Формат 60 x 84/16. Папір офсетний.
Гарнітура ArnoPro. Друк різнографічний. Ум. друк. 6,9.
Обл.-вид. арк. 8,4. Наклад 300 прим. Зам. № 323.

Видавничий Дім «ІНЖЕК»
61001, Харків, пр. Гагаріна, 20. Тел. (057) 7034021, 7034001.
e-mail: inzhek@vl.kharkov.ua; www.inzhek.kharkov.ua
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру України суб'єктів
видавничої діяльності ДК № 2265 від 18.08.2005 р.
Надруковано у ВД «ІНЖЕК», Харків, пр. Гагаріна, 20.

Комплексна експертиза дисертаційних робіт

економічні спеціальності

Узагальнено досвід і запропоновано рекомендації,
що забезпечують єдність вимог при проведенні
експертизи дисертацій з економічних спеціальностей
на всіх ієрархічних рівнях її проходження

видавничий дім «ІНЖЕК»